

Radnót új polgármestere nyolcmillió eurós adósságot örökölt

Elsőrendű a tanintézmények korszerűsítése

Az elemi iskola épületét szépen felújították

Fotó: Nagy Tibor

A változás mellett döntött a Radnót város közigazgatási egységéhez tartozó lakosság nagy többsége, amikor tavaly új polgármestert választottak. A sport iránt elkötelezett iskolaigazgató, Moldovan *Horațiu Octavian* a pedagógusi pályát cserélte fel a közösség szolgálatával, de mint hangsúlyozta, a szívügye mégis az iskola marad. Mint elöljáróban kifejtette, számtalan olyan tervvel vette át a polgármesteri széket, amelyek a város korszerűsítését, a fiatalok számára vonzóvá tételét, a kultúra és sport fellendítését is célozta, azonban mint kiderült, nyolcmillió eurós tartozást örökölt a leköszönt önkormányzati vezetőségtől.

Emiatt a terveket az anyagi lehetőségek függvényében kellett rangsorolnia. Mivel új fordulat állt elő, egyelőre az elkezdett beruházások kivitelezése a legfontosabb, és a tartozások törlesztése érdekében csak olyan új pályázatokat vállalhat fel az önkormányzat, amelyek túl magas önrésszel nem terhelik a helyi költségvetést.

Szer Pálosy Piroska

(Radnóti vendégoldal a 6. oldalon)

Körforgalom létesült a marosvásárhelyi sürgősségi kórháznál

Körforgalmat alakítottak ki a Maros Megyei Sürgősségi Kórház mellett, ahol teljes gőzzel dolgoznak a Szív-, Érrendszeri és Transzplantációs Intézet új székhelyének az építésén.

2.

A fejlesztésekre fókuszál

Marosvásárhely idei költségvetése

A múlt héten elfogadott költségvetés legfontosabb tételeit ismertette tegnapi sajtótájékoztatóján Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere, aki szerint igyekeztek egy kiegyensúlyozott költségvetést összeállítani.

4.

A kosárlabdacsapat nyomában

Mintha megirigyelték volna a kosárlabdázó kollégáikat, a marosvásárhelyi városi sportklub teremlabdarúgói is remek meccset játszottak a mezőny egyik legjobb-jával: vezettek, kezükben volt a meccs az FK Székelyudvarhely ellen, akárcsak a kosarasoknak az U-BT-vel, a végére azonban szoros meccs után ők is vereséget szenvedtek.

7.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Egy CSAT-ülés margójára

Mózes Edith

A megbízott elnök a minap összehívta a tavalyi elnökválasztás első fordulójának törlése utáni első védelmi tanácsi ülést.

Am a várakozások ellenére nem derített fényt a titkosszolgálatok kudarcára, amelyek nem észlelték időben az orosz beavatkozást a romániai választási folyamatba.

A Legfelsőbb Védelmi Tanács (CSAT) elemezte és jóváhagyta „az intézmények nemzetbiztonsági tevékenységének 2024-es tevékenységéről szóló jelentéseket”, anélkül hogy kifejtette volna, hogyan volt lehetséges Călin Georgescu hirtelen felemelkedése, és milyen támogatást kaphatott Oroszországtól.

Sem a Román Hírszerző Szolgálat (SRI), sem a Külföldi Hírszerző Szolgálat (SIE) semmiféle magyarázattal nem szolgált arról, hogy miként kompromittálta Oroszország a romániai elnökválasztást, hanem továbbra is hallgatnak.

A Legfelsőbb Védelmi Tanács azt sem közölte, mi történt november 24-én az elnökválasztás első fordulójában, és melyek a lehetséges veszélyek a közeljövőben, bár az ülést követő sajtóközlemény szerint a „2025-ös fő célkitűzések” is elfogadásra kerültek.

A CSAT sajtóközleménye rendszerezés nélkül tette közzé a vitákat, utalva az egyre nyilvánvalóbbá váló ellentmondásokra az állam legfelsőbb szintjén, az Ukrajnának nyújtott folyamatos támogatást szorgalmazó Ilie Bolojan megbízott elnök és Marcel Ciolacu miniszterelnök között, aki inkább az amerikai kormányzat lépéseihez alkalmazkodna.

(Folytatás a 3. oldalon)

napár
Isten éltesse!

ÁPRILIS

1

KEDD

Ma **HUGÓ**,
holnap **ÁRON** napja
Az év **91.** napja, hátravan **274** nap

IDŐJÁRÁS

Változékony
Hőmérséklet:
max.: **17 °C**
min.: **7 °C**

napár

Isten éltesse!

HUGÓ: germán eredetű férfinév, amely a Hug- kezdetű nevek rövidüléséből keletkezett. A névelem jelentése: értelem, vagy: szív, lélek.
ÁRON: bibliai név, talán héber eredetű, jelentése: ihletett, tisztánlátó, vagy a bátorság hegye.

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR: 2025. március 31.	
1 €	4,9771 lej
1 \$	4,6005 lej
100 Ft	1,2382 lej
1 g arany	460,4406 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

M E G Y E I H Í R E K

Tavaszi és húsvéti dekorációk készítése

Április 1-jén, kedden (ma) 17–19 óra között a Női Akadémia Ügyes kezű nők című foglalkozására várják azokat a 16 éven felüli lányokat és asszonyokat (az őket kísérő, 7-8 év feletti gyermekekkel együtt), akik szeretnék elsajátítani a különböző kézműves tevékenységek alapjait. A Divers Egyesület Avram Iancu (Rákóczi) utca 29. szám alatti színhelyén zajló együttlétén tavaszi és húsvéti dekorációkat készíthetnek a résztvevők Lajos Anna tapasztalt kézműves irányításával. A szükséges anyagot a szervezők biztosítják. További tájékoztatást a 0265/311-727-es telefonszámon, a Fb-oldalon vagy az office@divers.org.ro e-mail-címen lehet kérni. A szervezők további tevékenységek megszervezése érdekében a résztvevőktől adományt köszönettel elfogadnak.

Velence esőben és napfényben

Az Edu.Tea a generációk közötti kapcsolatok, tapasztalatok és tudás átadásának műhelye, ahol egy tea mellett kortalanná válnak a találkozások. A programsorozat következő alkalmán, április 2-án, szerdán 17 órától Antal Erika tart előadást Európa egyik legszebb városáról Velence esőben és napfényben címmel a marosvásárhelyi Kálvin-házban (Eminescu utca 22. szám). A belépés díjtalan.

Péntekig látogatható a minikiállítás

Április 4-éig, péntekig lehet megtekinteni a Jókai 200: Forradalmi és csataképek című minikiállítást a marosvásárhelyi Teleki–Bolyai Könyvtárban. A kiállításon Jókai forradalmat és szabadságharcot idéző novelláinak néhány eredeti kézirata és az író által 1849-ben szerkesztett napilap látható a könyvtár nyitvatartási idejében, 10 és 18 óra között.

Gyalogtúra a Bekecsre

Április 5-én, szombaton a marosvásárhelyi EKE kirándulást szervez a Bekecsre, ezúttal a Mária-zarándokút alternatív szakaszának egy részét is bejárják. Indulás 8 órakor autóbusszal a Bolgár térről. A gyalogtúra Mikházáról indul, érintik a Bekecs-tetőt, majd a Farkas-tetői relénél ereszkednek le. A táv 16,3 km, szintkülönbség 650 m, a menetidő: 5-6 óra. A Bekecs-tetőn lesz egy pihenő sütögetéssel, és a híres hóvirágmezőt is megcsodálják. Jelentkezni a túravezetőknél lehet az alábbi telefonszámokon: Bod Attila: 0744-228-463, Both János: 0744-678-823.

Stabat Mater – az Eufónia pedagóguskórus hangversenye

Április 7-én, hétfőn 19 órától a marosvásárhelyi Keresztelő Szent János-plébánián mutatja be ünnepi hangversenyt az Eufónia pedagóguskórus. A nagyérdemű Pergolesi Stabat Mater című barokk zeneművét, valamint Jens Eriksson svéd kortárs zeneszerző azonos című alkotását hallgathatja meg. Szólót énekel Bajkó Edina mezzoszoprán és Veres Mónika szoprán, közreműködik a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia zenészeinek kamarazenekara, vezényel Strausz Imre-István.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Kovács András Ferenc Költészeti Díj 2025

A Látó szépirodalmi folyóirat és a marosvásárhelyi Aranka György Alapítvány a 64 éves korában elhunyt Kovács András Ferenc emlékére 2024-ben költészeti díjat alapított. Kovács András Ferenc életműve kiemelkedő helyet foglal el a jelenkori magyar lírában, és meggyőződésünk szerint fontos, értékes példa marad a kortársak és utódok számára is.

A kitüntetésben azon 65. életévüket be nem töltött, magyar nyelven alkotó költők részesülhetnek, akiknek költészetére jellemző a nyitottság, a formai fegyelem, a kíváncsiság, a más kultúrákban való megmerítkezés, a nyelv mesteri kezelése, a társadalmi-közéleti érzékenység.

A díjat évenként egyszer, a magyar költészet napja környekén Marosvásárhelyen adják át a szakmai kuratórium

döntése alapján. A kuratórium tagjai: André Ferenc, Balázs Imre József, Codău Annamária, Markó Béla, Mészáros Márton, Porogi Dorka és Szabó Róbert Csaba. A 3000 eurós pénzjutalommal járó díj támogatói a Maros Megyei Tanács és Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala, valamint Vass Barna.

A Kovács András Ferenc Költészeti Díj 2025-ös kitüntetettje László Noémi költő, műfordító, a Napsugár főszerkesztője.

Az idei díjátadót április 9-én 17 órai kezdettel tartjuk Marosvásárhelyen, a Studium Hub konferenciatermében. Mindenkit szeretettel várunk!

A Látó szépirodalmi folyóirat nevében

Vida Gábor főszerkesztő

Körforgalom létesült a marosvásárhelyi sürgősségi kórháznál

Körforgalmat alakítottak ki a Maros Megyei Sürgősségi Kórház mellett, ahol teljes gözzel dolgoznak a Szív-, Érendszeri és Transzplantációs Intézet új színhelyének az építésén. A körforgalom egyszerűbbé teszi az építőanyagokat szállító teherautók, illetve a munkagépek bejutását a munkatelepre.

Habár az év elején, amikor a városvezetés, illetve a prefektúra bejelentették a körforgalom kialakítását, ideiglenes

megoldásként emlegették, hogy gördülékenyebbé tegyék a forgalmat a helyszínen, mindaddig, amíg felépül a Szív-, Érendszeri és Transzplantációs Intézet új színhelye. Tegnap érdeklődésünkre Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere elmondta, a sürgősségi kórháznál létesült körforgalom nem ideiglenes megoldás, ott marad az építkezés lezárulta után is, ugyanis a várost Marosszentgyörggyel összekötő utat terveznek a környéken. (menyhárt)

Fotó: Nagy Tibor

RENDEZVÉNYEK

A Fedák Sári a Spectrum Színházban

Április 2-án, szerdán 19 órától a marosvásárhelyi Spectrum Színház színpadán Szűcs Nelli, a budapesti Nemzeti Színház kiváló színművésze Fedák Sári című önálló estje látható. Helyfoglalás a 0744-301-875-ös telefonszámon. A jegyek kedden és szerdán 9–13 óra között, valamint előadás előtt válthatók ki.

Mesejátékok az Arielben

A marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház stúdiótermében április 3-án, csütörtökön és 4-én, pénteken 9 órakor és 10.30-kor a Kerekerdő közepében című mesejátékra várják a 3 év fölötti gyer-

mekeket és felnőtt kísérőiket. Rendező: Barabás Olga. 6-án, vasárnap 11 órakor szintén az Ariel Stúdióban a 4 év alatti gyermekeknek szóló Évszakok látható Barabás Olga rendezésében. Mivel a helyek száma korlátozott, erre az előadásra előzetes helyfoglalás szükséges a 0770-996-416-os telefonszámon (naponta 9-13 óra között hívható).

Kórus- és orgonahangverseny

Április 1-jén, kedden 19 órától a marosvásárhelyi Kultúrpalota nagytermében kórus- és orgonahangverseny lesz. A Marosvásárhelyi Állami Filharmónia vegyes karát Mihaela Cesa-Goje vezényli. Műsoron: Vienne-, Brahms-, Samuel Barber-, Bach-, Alexandru Murariu-, Purcell-, Stanford-, Arvo Pärt-, Wagner-, Fauré-, Colin Mawby- és Kodály Zoltán-művek.

NÉPÚJSÁG
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
FŐSZERKESZTŐHELYETTES:
Vajda György
LAPSZERKESZTŐ:
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Putnoky-Benedek Annamária. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

Újabb szakaszába ért a nemzeti régiókról szóló polgári kezdeményezés

Az Európai Bizottság 2025. március 25-én, brüsszeli székházában, zárt ülésen hallgatta meg a Székely Nemzeti Tanács küldöttségét a nemzeti régiók védelmében indított európai polgári kezdeményezésről. A Bizottság részéről Raffaele Fitto ügyvezető alelnök, a kohéziós és régiós politika biztosa, valamint Peter Berkowitz, a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság igazgatója és munkatársaik voltak jelen. A kezdeményezés képviselőiben részt vett a meghallgatáson Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke, Dabis Attila külügyi megbízott, valamint László György, a Székely Nemzeti Tanács jegyzője.

A Székely Nemzeti Tanács küldöttsége a meghallgatás során válaszolt a Bizottság kérdéseire, és ismételten felhívta figyelmüket arra, hogy a jelenlegi uniós fejlesztéspolitika hiányosságai miatt Székelyföldet és más nemzeti régiókat hátrányos gazdasági megkülönböztetés ér. Nyomatékosították, hogy több mint egymillió európai polgár adta aláírását a valós probléma orvoslását kérő kezdeményezéshez, amely tárgyát tekintve egyértelműen az unió jogalkotási hatáskörébe tartozik. Végezetül arról biztosították az Európai Bizottság jelen lévő tisztviselőit, hogy készek további segítséget nyújtani és partnerként együttműködni annak érdekében, hogy a Bizottság megfelelően tudja megalkotni a nemzeti régiókra vonatkozó jogszabályt.

A Székely Nemzeti Tanács küldöttsége átadta a Bizottságnak azokat a beavatkozási kérelmeket, amelyeket a nyilvántartásért folytatott per során nyújtott be Kovászna Megye Tanácsa, a felvidéki Debrőd község, a Breton Kulturális Intézet (Bretagne Réunion) és a Baszk Nemzeti Párt. Akkor ezeket a beavatkozási kérelmeket vizsgálat nélkül utasította el az alapfokon eljáró törvény-

szék azzal az indoklással, hogy a felsoroltak nem minősíthetők érdekeltnek a perben. Ez a „hipotetikus érdekelttség” csak akkor következne be, ha a kezdeményezést bejegyeznék, a szükséges aláírásokat összegyűjtenék, az unió pedig a kezdeményezést sikeresnek nyilvánítaná, és elkezdődhetne a jogalkotási folyamat. A szervezők szerint ez a pillanat elérkezett, és kérték a Bizottságot, hogy a több mint tíz éve beterjesztett beavatkozási kérelmeket, az abba foglalt adatokat, térképeket, gazdasági mutatókat vizsgálja meg.

Pozitív előjelnek tekinthető, hogy az Európai Bizottság – mely korábban évenként akadályozta az aláírásgyűjtés elindítását – most konstruktívan állt a párbeszédhez. A felek egyetértettek abban, hogy a kezdeményezés céljai az unió kohéziós politikájára vonatkoznak, így indokolatlan és nem kívánatos annak „kisebbségi keretezést” adni. Ez is jelzi, hogy a szervezők valódi áttörést értek el azzal, hogy az Európai Unió Bírósága –

a Bizottság ellen öt éve megnyert perekben – egyértelműen az unió kohéziós politikájának rendszerében helyezte el a „nemzeti régiók” fogalmát.

A Székely Nemzeti Tanács és európai szövetségesei által megalkotott polgári kezdeményezés tovább folytatja útját. Néhány héten belül az Európai Parlament előtti meghallgatásra kerül majd sor, ezért a brüsszeli út során a Székely Nemzeti Tanács küldöttsége európai parlamenti képviselőkkel is találkozott, többek között Gál Kingával, a Fidesz, illetve Oihane Agirregoitia Martínezzel, a Baszk Nemzeti Párt képviselőjével.

A hatályos jogszabályok értelmében a Bizottságnak 2025. szeptember 4-ig közleményben kell ismertetnie az európai nyilvánossággal a kezdeményezéssel kapcsolatos jogi és politikai következtetéseit, adott esetben a tervezett intézkedéseket.

A Székely Nemzeti Tanács sajtószolgálat

Várandós nőt és egy kislányt mentettek ki a romok alól Mianmarban négy nappal a pusztító földrengés után

Egyhetes nemzeti gyászt hirdettek hétfőn Mianmarban, miközben a mentők hétfőn négy embert szabadítottak ki az összeomlott épületek romjai alól – jelentette a kínai média.

A hétfő hajnali órákban Mianmar második legnagyobb városában, Mandalajban a romok alól kimentettek között volt egy terhes nő és egy kislány is. Mandalaj közel van a pénteki 7,7-es erősségű földrengés epicentrumához, amely Mianmarban az elmúlt évszázad egyik legerősebb rengése volt.

A szomszédos országok közül India, Kína és Thaiföld küldött segélyeket és csapatokat, de érkezett segítség Malajziából, Szingapúrból és Oroszországból is. „Nem számít, hogy mennyi ideig dolgozunk. A legfontosabb, hogy reményt adjunk a lakosságnak” – mondta a kínai kutató-mentő csapat első különítményének vezetője.

Thaiföld fővárosában, Bangkokban a mentőalakulatok hétfőn darukkal és mentőkutyákkal folytatták a kétségbeesett keresést 76 ember után, akiket egy összeomlott, építés alatt álló felhőkarcoló romjai temettek maguk alá.

Csadcsart Szittipunt bangkoki kormányzó szerint a mentők nem adják fel a keresést, annak ellenére sem, hogy az általános gyakorlat szerint három nap áll rendelkezésre arra, hogy túlélőket találjanak.

„A keresés 72 óra elteltével is folytatódik, mert Törökországban olyan emberek is túléltek, akik egy hétig voltak a romok alatt. A keresést nem állítottuk le,

több helyen is gyenge életjeleket észlelünk” – mondta Csadcsart.

Az Amerikai Földtani Szolgálat előrejelző modellezése szerint Mianmar halálos áldozatainak száma meghaladhatja a tízezetet, és a veszteségek túlléphetik az ország éves gazdasági teljesítményét.

Évek óta ez a legtöbb halálos áldozattal járó természeti katasztrófa, amely Mianmart érte, az ENSZ szerint megrongálta a létfontosságú infrastruktúrát, köztük egy repülőteret, autópályákat és hidakat, ha lelassította a humanitárius műveleteket.

Az ENSZ Humanitárius Ügyek Koor-

dinációs Hivatala szerint Mianmar középső és északnyugati részén, köztük Mandalajban és Szagaingban a kórházaknak nehézséget okoz a sérültek áradata.

Az ENSZ közölte, hogy segélyszállítmányokat küldött a túlélőknek Mianmar központi részeire. Az Egyesült Államok 2 millió dollár értékű segélyt jelentett be „mianmari székhelyű humanitárius segélyszervezeteken keresztül”, és mentőcsapatot is küld a térségbe.

A mianmari lázadók vasárnap közölték, hogy a katasztrófahelyzetre való tekintettel kéthetes egyoldalú tűzszünetet hirdetnek. Hozzá tették, hogy ez alól a „védelmi jellegű műveletek” kivételt képeznek. (MTI)

Fotó: MTI

ORSZÁG – VILÁG

Hétvégére lehűl, jövő héten ismét felmelegedik az idő

A következő napokban kissé felmelegedik az idő, hétvégére azonban hirtelen lehűl, majd április 8-ától ismét meleg napok köszöntenek ránk, 20 fok körüli maximumokkal – derül ki az Országos Meteorológiai Intézet (ANM) kéthetes előrejelzéséből. Erdélyben április 4-éig az időszaknak megfelelő időjárás várható, a maximumok 14-16 fok, a minimumok 2 és 4 fok körül alakulnak. Hétvégére lehűl az idő, nappal sem lesz több 8 foknál, hajnalban pedig mínusz 2 fokig süllyedhet a hőmérséklet. A jövő hét felmelegedést hoz, a nappali átlagok elérik a 16 fokot, az éjszakák viszont hűvösek maradnak, 2 fok körüli átlaghőmérséklettel. Esőre a következő két hét szinte minden napján számíthatunk. (Agerpres)

A schengeni csatlakozás szolidaritást és bizalmat jelentett Románia számára

A schengeni csatlakozás Románia számára szolidaritást és bizalmat jelentett, amit az európai partnerekkel közösen épített ki Bukarest – jelentette ki hétfőn Bogdan Despescu. A belügyminisztériumi államtitkár Románia részleges csatlakozásának egyéves évfordulóján beszélt erről a Henri Coandă Nemzetközi Repülőtéren tartott sajtótájékoztatón. Emlékeztetett arra, hogy hosszas várakozás után Románia 2024. március 31-én légi és tengeri hatáiraival csatlakozott a schengeni övezethez, 2024. december 31-én pedig megszűnt az ellenőrzés a szárazföldi határain is. Leszögezte: nem volt könnyű a megtett út, de a belügyminisztériumi szervek a csatlakozási folyamat összes szakaszában bizonyították szakértelmüket, megmutatták azt, hogy ugyanúgy tudnak dolgozni és teljesíteni, mint schengeni kollégáik, képesek megvédeni az állampolgárokat és az Európai Unió határait. (Agerpres)

Súlyos állapotban van a medve által megtámadott hegymentő

Súlyos állapotban van a vasárnap esti medvetámadás áldozata, a Brassó megyei kórház intenzív osztályán ápolják. A férfi hegymentő. A Brassó megyei Salvamont közleményben erősítette meg, hogy a Predealon vasárnap este medve által súlyosan megsebesített férfi egyik hegymentőjük. A férfi szolgálati időn kívül volt, éppen hazafelé tartott, amikor rátámadt a nagyvad. Amikor rátaláltak, eszméletlenül feküdt a földön a predealai Tudor Vladimirescu utcában. Marius Leonte, a Brassó megyei kórház szóvivője szerint a hegymentőt koponya-, állkapocs- és bordatörésekkel, arcán, fején, mellkasán szemlátomást medve által ejtett sebekkel vitték be vasárnap este Predealról. A férfit az intenzív terápiás osztályon kezelik, intubálva van, hemodinamikailag instabil – mondta a szóvivő. (Agerpres)

Egy CSAT-ülés margójára

(Folytatás az 1. oldalról)

A CSAT közleménye tartalmazza azt a kötelezettségvállalást is, amelyet Ilie Bolojan az Ukrajnát támogató államok párizsi csúcstalálkozóján tett, miszerint „Románia a Fekete-tenger partján fekvő államként maximális figyelemmel követi a fegyverszünetről, annak ellenőrzéséről és a térségben a hajózás biztonságának garantálásáról szóló megbeszéléseket”.

Ugyanakkor azt is sugallja, hogy a térségben a helyzet nem biztonságos, és intézkedésekre lenne szükség az orosz–ukrán konfliktus hatásainak „hatékony kezeléséhez”.

Nemzetközi elemzők szerint a közleményből nem tűnik ki világosan, melyek azok a sürgős intézkedések, amelyeket meg kell tenni, és az sem, melyek a legnagyobb kockázatok.

Közben teljes gőzzel folyik az elnökválasztási kampány: színház, cirkusz az egész, a bohócok a reflektorfényben lévő politikusok, akik megpróbálják elhitetni velünk, hogy minden a legnagyobb rendben van. Egyesek választási érdekből teszik, mások szimpátiaszerzés céljából, netán egyszerűen ostobaságból, megint mások így akarják elvonni a közvélemény figyelmét az ország katasztrófális kormányzásáról.

Summa summarum: nem rózsás Románia helyzete a gazdasági visszaesés, az infláció és hatalmas költségvetési deficit, a reformok hiánya miatti pénzvesztés, illetve a közelünkben zajló háború tükrében sem.

Sikeresen pályáztak és nyertek

„Mentsd meg a szíved, mentsd meg az életed!”

Bodolai Gyöngyi

Ezzel a felhívással számolt be friss híreiről prof. dr. Benedek Imre kardiológus és belgyógyász főorvos, a Cardiomed Orvosi Központ alapítója és vezetője március 27-én a Grand Szálloda Európa termében. A sajtótájékoztatót annak ismertetésére szervezte, hogy sikeresen pályáztak új orvosi felszerelések megvásárlására és digitalizálásra kiírt versenytárgyalásokon a marosvásárhelyi CARDIOMED és a RADIO CLINIC INVEST orvosi központok részére.

A Közép-romániai régió 2021–2027 programjának társfinanszírozását nyerték el „Az intervencionális kardiológiai tevékenység bővítése a CARDIOMED KFT.-nél” című pályázattal 12.162.654 lej értékben, amiből 6.328.703 lej a vissza nem térítendő önrész. A nyertes projekt lehetővé teszi az intervencionális kardiológiai és elektrofiziológiai tevékenység bővítését, továbbá egy hatágyas, korszerűen felszerelt intenzív terápiái részleg kialakítását.

Mint korábban beszámoltunk róla, az említett szívgyógyászati központban 2023-ban szerelték fel a saját költségen beszerzett Siemens Naeotom Alpha foton számláló technológiával működő komputertomográfot, amely három dimenzióban készíti szinte tökéletes képet a szív állapotáról.

A második nyertes pályázat „Az orvosi tevékenység bővítése a Cardio Clinic Invest Kft. keretében” néven a Verii utcai rehabilitációs klinika felszerelésének a bővítését teszi lehetővé 6.986.013 lej értékben 4.330.599 lej önrésszel. A pénzből olyan részleget hoznak létre, amelyen egynapos kórházi beutalásra van lehetőség, és a digitalizáció is lehetővé válik.

Pályázatot nyertek a CARDIOMED központ tevékenységének a digitalizálására a Beruházási és Európai Projektek Minisztériumától az országos helyreállítási terv (PNRR) keretében. A megnyert összeg 483.313 lej, amiből 364.004 lej vissza nem térítendő támogatás.

Digitalizálás céljára nyújtottak be és nyertek meg két másik pályázatot, ugyancsak a CARDIOMED központ számára, ugyanabból a forrásból, 904.552 lej értékben, amiből 490.500 lej a vissza nem térítendő összeg.

A klinikai kutatási és újítási tevékenység (Clinical Research & Innovation) digitalizálására is nyertek pályázatot a már említett forrásból 475.760 lej értékben, 325.111 lej vissza nem térítendő támogatással.

Amint a sajtótájékoztatón elhangzott, az ismertetett projektek ezúttal is Bene-

Fotó: Cardiomed

dek Imre professzor ötletei nyomán születtek, amelyeket felesége, prof. dr. Benedek Theodora egyetemi tanár, a Megyei Sürgősségi Kórház Kardiológiai Klinikájának vezetője dolgozott ki sikeres projektek formájában. A professzor munkáját jól képzett csapat segíti, és büszkén mondta, hogy tanítványai a bemutatott térkép alapján széttrajzottak Erdélyben, és külföldön is vannak néhányan.

A sajtótájékoztató végén érdeklődésünkre Benedek professzor elmondta, hogy bár jelenleg is a világsők között tartják számon őket a kardiológiai képalkotásban, az új bővítésekkel tovább korszerűsítik, digitalizálják a meglévő gépparkot, és lehetővé válik például a mesterséges intelligencia felhasználása is.

– Azonkívül olyan felszerelést hozunk a különböző eszközös kivizsgálásokra, például katéterezés, elektrofiziológia, aritmológia, sztentbeültetés stb., amivel magasan vezetjük a romániai mezőnyt – tette hozzá a felsoroltakhoz. – Három káteterező eszközünk lesz, amelyekkel a beteget kezeljük, és a fiatalokat képezzük, akik mellettünk formálódnak, hogy első kézből kapják azokat az információkat és lehetőségeket a gyakorlat során, ami európai szinten működik. Rezidenseink a felügyeletem alatt már konkrét beavatkozásokat végeznek, ami motiválja őket, hogy maradjanak és dolgozzanak.

Laboratóriumi felszerelésünk is kiegészül, és európai színvonalúvá válik. Kardiiovaszkuláris felszerelés tekintetében a román állampolgár is európai színvonalú kezelést kaphat. Ezek a gépek arra is jók, hogy folytassuk azokat az alapkutatásokat, amelyekben élén járunk és nemzetközi elismerésnek örvendünk. Felkészítjük fiataljainkat, hogy szaklapokba tanulmányokat írjanak, letegyék a doktori vizsgát (már félszázan vannak,

akiknek sikerült), és a betegekhez való megértő, segítő hozzáállásra neveljük őket. Úgy érzem, hogy létrejött egy olyan orvosi iskola, amely magas szinten tudja a betegeket szolgálni és a fiatal szakorvosokat képezni.

Sajnos előfordul, hogy a tájékozatlanság miatt a betegek nem jutnak hozzá azokhoz a lehetőségekhez, amelyek járnának nekik. Nálunk például nem kellene egy napot se várjanak azok, akiknek szív-CT vagy mágnesesrezonancia-vizsgálatra van szükségük. Csak meg kell találni az orvost, aki küldőpapírt ad, és bekerülnek abba a csoportba, amelyeknek az ellátását az Egészségbiztosítási Pénztár finanszírozza. Míg európai viszonylatban hónapokat kell várni, mi azonnal fogadjuk a pácienseket. A hozzánk forduló betegek száma egyre nagyobb, évente körülbelül 10.000-en fordulnak a Cardiomed központhoz. A járóbetegrendszerben a fél ország pácienseit mi látjuk el. Ehhez képest a marosvásárhelyi vagy a környékbeli betegek kis létszámban veszik igénybe a szolgáltatásainkat. Ezt nem azért mondom, mintha nem lenne elég betegünk, de úgy érzem, hogy a helyi lakosság nem értesül azokról az információkról, amelyekre szüksége lenne. A rehabilitálással foglalkozó egységünkben például komplex vizsgálatokat végzünk, így például lemérjük az oxigénfelhasználást, a különböző enzimek változását, a beteg szív terhelhetőségét, és sorolhatnám tovább – nyilatkozta lapunknak Benedek professzor.

A jövőt illetően elárulta, hogy a közeljövőben egy kutatási és oktatási kiválósági központ építését tervezik a Cardiomed Orvosi Központ szomszédságában, és távolabbi céljaik közé tartozik a szív- és érsebészeti, intenzív terápiái, elektrofiziológiai és aritmológiai tevékenység beindítása is.

A fejlesztésekre fókuszál Marosvásárhely idei költségvetése

A múlt héten elfogadott költségvetés legfontosabb tételeit ismertette tegnapi sajtótájékoztatóján Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere, aki szerint igyekeztek egy kiegyensúlyozott költségvetést összeállítani. A fő cél, hogy folytasák a már megkezdett beruházásokat, illetve újabb, a közösség számára fontos fejlesztési projektek induljanak el az idén.

Menyhárt Borbála

856 millió lejes költségvetése van idén Marosvásárhelynek – közölte a városvezető.

Ebből 441 millió lej saját bevétel, 32 millió európai uniós vissza nem térítendő támogatás, 192 millió leje számítanak az országos helyreállítási alapból, illetve állami támogatásból 92 millióra. Az előző évhez viszonyítva idén 10 százalékkal több pénzt szánnak az oktatásra, 12 százalékkal többet szociális szolgáltatásokra, a közterület-kezelő igazgatóság 27 százalékkal, a műszaki igazgatóság pedig 20 százalékkal nagyobb büdzséből gazdálkodhat, mint tavaly.

Ugyanakkor az idei költségvetésben pénzt hagytak jóvá a mélygarázs és a lakótelepi parkolóházak építésére, akárcsak a színház mögötti parkolóház megvalósítására. Több mint harminc utcát fognak felújítani, illetve folytatják a tömbházak hőszigetelését – sorolta Marosvásárhely polgármestere.

Mind mondta, az idei büdzsében 82 millió lejt szánnak a szociális szolgáltatásokra, a marosvásárhelyi önkormányzat 25 nemkormányzati szervezetet támogat, amelyek szociális szolgáltatásokat biztosítanak a rászorulóknak számára. A város idei költségvetésében a fejlesztésekre összpontosítanak, 563 millió lejt fordítanak erre, Marosvásárhelyen idén minden tíz elköltött lejből hat beruházásokra, a város fejlesztésére megy.

170 millió lejt szánnak az infrastrukturális beruházásokra, ez az összeg tartalmazza a parkolóházak költségeit, többek között a Park hotel mögött épülő mélygarázsát, amely, ha elkészül, 290 gépkocsi befogadására lesz alkalmas. A beruházás kapcsán Soós Zoltán elmondta, jelenleg a Park szálló mögötti munkatelepen a csatornahálózat elköltöztetését kell megoldani, amint ez megtörténik, nekifoghatnak az építkezésnek.

Folytatódik az útkorszerűsítés

Az infrastrukturális fejlesztések kapcsán a polgármester elmondta: az idei költségvetésbe ötven utca korszerűsítését foglalták bele, ezek egy részénél készült az előtanulmány, van, ahol a tervezés zajlik, és a kivitelezésre jövőben kerül majd sor. Ezek mellett további 37 utcában végeznek idén főjavításokat, illetve újabb gyalogátkelőket látnak el fokozottabb megvilágítással. Soós Zoltán bizakodóan nyilatkozott a városi körgyűrű hatodik szakaszáról, amelynek az építése remélhetőleg már az idén elkezdődhet.

A városvezető újságírói kérdésre válaszolva elmondta, jelenleg Marosvásárhely eladósodása alig két százalékos, nincsenek kifizetetlen számláik cégek felé, ezért egy 120 millió lejes, úgymond biztonsági bankkölcsönben gondolkodnak, amit kizárólag nagyberuházásokra lehetne használni szükség esetén.

Emlékezés

Virág György

Ezekben a hetekben azzal szembesültem, hogy számos megemlékezés idézte fel a 35 évvel ezelőtti tragikus, máig megnyugtatóan nem tisztázott marosvásárhelyi eseményeket. Hiteles megnyilatkozásokat olvashattam, hiszen szemtanúk az eseményeket testközelből, drámai helyzeteket (az RMDSZ-székház ostroma) túlélve számoltak be emlékeikről.

Természetesen nem megkérdőjelezni fogom a beszámolókat, csupán a magam emlékeivel egészíteném ki az akkori napok történéseit, hiszen kortársaimnak, de a fiatalabb korosztályoknak is (szerintem) kötelességünk úgymond dokumentálni az akkori történéseket. Kétségtelen, jó-

magam már nyilvánosságra hoztam akkori tapasztalataimat (Napló, 1988–2004, Pro Print Kiadó, Csík-szereda, szerkesztő Bárdi Nándor, 2011), de talán nem haszontalan, ha ebből idézek néhány sort.

„1990. március 25... Beszélgettem N. S. Dumitruval, aki bukaresti egyetemi tanárként szintén a kormánybizottság tagja. Művelt, széles látókörű embernek tűnik. Miután kint járt a Görgény völgyében, négy szemközt leültünk beszélgetni az elnöki iroda egyik sarkában. A helyiségben senki nem tartózkodott, amikor kijelentette: nézze, számomra már kialakult a pontos kép arról, hogy mi és milyen időrendi sorrendben történt. Elismerte, hogy a megtámadott fél a magyar volt, és azt is sejtette, hogy a szeku emberei

közreműködtek. Legemlékeztesebb kijelentése mégis ez volt, mintegy következtetésként: magának mint magyarnak elmondom, ne várja, hogy a bizottság hivatalosan elismerje, amit mondtam, de azt szerettem volna, ha tölem tudja, mi a magánvéleményem. Átnyújtotta névjegykártyáját, és arra biztatott, ha Bukarestben járok, keressem fel, szívesen segít, ha teheti.”

A fenti idézet hitelességét bárki ellenőrizheti, hiszen napi rendszerességgel, kézzel írt naplóm fényképmásolata a kolozsvári Jakabffy Elemér Alapítvány megőrzésében található, tehát nem a memóriám „rejtekeiből” hívtam elő.

Könnyű (?) 35 évvel az események után megítélni, miért nem sikerült annyi évtized után sem

nyilvánosságra hozni az akkori események valós képét? Az egyértelmű, hogy a mindenkori hatalmon osztozkodók nem voltak (és ma sem) érdekeltek az igazság teljes feltárásában.

Fiataltabb olvasóimra gondolva pontosítom: engem 1990. március 23-án az események tisztázására Bukarestből küldött kormánybizottság úgyszólván erőnek erejével, a Maros megyei Nemzeti Egység Ideiglenes Tanácsa (C.P.U.N) egyik alelnökévé nevezett ki, Kolozsvári Zoltánnal együtt. Hatástalannak bizonyult ellenkezésem az váltotta ki, hogy a tragikus verekedés napján (március 20.) választottak a Kisipari Szövetkezetek Maros Megyei Szövetsége (akkor közel húsz ezer tagjának) elnökévé.

Egyébként N. S. Dumitruval a későbbi években sem hivatali, sem magánemberi kapcsolatam nem

volt, de megtudtam, olvastam, hogy azért került ki igen rövid idő múltán az akkori hatalom vezetői közül, mert nem volt hajlandó abban a hazugságözönben tovább tevékenykedni.

Még egy „vallomással” tartozom: azért is hozakodtam elő ezekkel a sorokkal, mert úgy tapasztaltam, hogy némely egykor felelősséggel tevékenykedő személy akkori megnyilvánulásait olyan megszólalók minősítik, akik azokban a vészterhes napokban életkoruknál fogva, vagy „csak” az akkori körülmények miatt, nem lehettek jelen a történetekben, vagy nem voltak kellően tudatában annak, hogy mi zajlik a kulisszák mögött. Kiemelten a néhai Király Károlyt (1930–2021) elmarasztalókra utalok, akik úgy gondolják, hogy jobban tudták volna kezelni az akkori eseményeket.

Budapest, 2025. március

Megvan a falu harmadik költője is

Szabédi értékteremtők

Március 23-án kettős rendezvényen vehettek részt a szabédiak a helyi kultúrotthonban: jól szórakozhattak és a falu kiemelkedő szülöttjét is megismerhették. Örülnek is a lehetőségeknek, és többek is lettek ezzel a rendezvénnyel – ismerték el lapunknak.

Gligró Róbert László

Mintegy száztíz néző előtt mutatott be három vígjátékot egy helyi felnőttcsoporthoz vasárnap délután, majd az önfeledt hahotázást komoly percek követték: a falu szülöttje és elszármazottja, *Szabédi Szombath Zoltán* két könyvét – *Szélbe szórt szavak*, illetve *Rímes madarak* – mutatta be az érdeklődőknek Jenei Sándor Levente helyi unitárius, illetve Koncz László Ferenc mezőkölpényi-szabédi református lelkész. Betegsége miatt a jelenleg 81 éves szerző nem lehetett jelen, de megérkezett egyik testvére, István, aki Szombath immár harmadik, a napokban megjelent könyvét – *Szélbe szórt gondolatok* –, az első verseskötet folytatását is elhozta a szabédiaknak. Bemutatásuk után a kötetek egy külön erre a célra készített szekrénybe kerültek a kultúrotthonban, hisz ezek a falu közös kincsei.

Szabédiak a szabédiaknak

Csécs Sándor helyi tanácsos, a falu egyik mozgatórugója, a nagyszerű, egyórás színpadi előadás kapcsán elmondta a Népújságnak, hogy az 1990-es években elindított szabédi kosaras bálók egy idő után abbamaradtak, de 2014-ben újraindították a táncos mulatságokat. Azóta szinte kivétel nélkül tizenöt család vállalja fel a szervezést, és

emellett minden évben szórakoztató műsort is biztosítottak a bálók résztvevőinek, amatőr színjátszókat vagy néptáncosokat hívtak meg. Mivel ezúttal nem találtak fellépőket, a szervező csapat felvállalta, hogy maga tanul be három rövidebb vígjátékot, és azokkal kedveskedik a bálozóknak. A sikernek híre ment, ezért a szabédiak közkívánataira ezúttal a nagyközönségnek is előadták azokat. Az egyik vígjátékot Gáspár Attila marosvásárhelyi színművész írta meg a szabédiaknak, Csécs Sándor kérésére.

A tanácsos elismerően szólt a csapatról, amely néhány éve szinte változatlan, és odaadóan dolgozik a szabédiak érdekében. Nemcsak eseményeket szerveznek, hanem a késő őszi és téli hónapokban a család és munkahely mellett hétről hétre összegyűlnek esténként, hogy darabokat tanuljanak be a helyiek szórakoztatására. Csécs Sándor elégedetten nyilatkozott a nézőközönségről is, amely figyelmesen, nagy érdeklődéssel, szinte siri csendben hallgatta végig a könyvbemutatókat is, hiszen – bár sokan ismerték Szombath Zoltánt – most derült ki, hogy a visszahúzódó, csendes személy valójában milyen értékes ember. A szabédiak büszkéek, hogy Rédiger Géza pap-költő és Szabédi Székely László költő, újságíró, tanár után immár egy harmadik költőjük is van.

Ugyancsak elismeréssel szólt erről a csapatról a falu másik helyi tanácsosa is. Szilágyi Dezső az elmúlt évtized sikereinek megemléztése mellett kiemelte, hogy fiatal, középkorú és idősebb családok egyaránt részt vettek a csapatmunkában, ki-ki szívvel-lélekkel véggezte azt, amit vállalt, sokat próbáltak, és nagyon örülnek, hogy siker övezte az előadásokat. Ezen felbuzdulva már azon tanakodnak, hogy jövőre újabb vígjátékokat tanuljanak be, hogy újra megnevetessék a helyieket. Szilágyi Dezső megköszönte, hogy ilyen szép számú közönség gyűlt össze és tisztelte meg az előadást, illetve a tiszteletesek könyvbemutatóját. Mindenki számára különleges volt ez a nap, hiszen „nem minden nap jelenik meg könyv a szabédiakról, szabédiak tollából” – tette hozzá.

Költő és ornitológus

Szabédi Szombath Zoltán erdélyi magyar ornitológus 1944. március 2-án született Szabédon, népes családban nevelkedett, tízen voltak testvérek. A család 1947-ben Marosvásárhelyre költözött, de a Szabédon megkeresztelt gyermekek a vakációik nagy részét a faluban töltötték a keresztszülőknél. Innen Szombath Zoltánnak a falu iránti ragaszkodása, valamint a gyönyörű táj gazdag látványa, amely nagy hatással volt lelkivilágára. A szülőfaluja iránti szeretetből felvette a Szabédi előnevet, és büszkén tünteti fel azt a megjelent munkáin is.

Elemi és középfokú szakiskolai

Évek óta ugyanaz az összeforrott csapat szervezi a kosaras bálók, és tanulja be azokra a vígjátékokat

Csipkeörökség címmel nyílt kiállítás Marosvásárhelyen

Időtlen szálak

Szeredai Vivien

Március 26-án megnyitotta kapuit a PhoeBo Egyesület legújabb kiállítása, amelynek középpontjában a hosszú múltra visszatekintő csipke áll. A *Csipkeörökség* nevet viselő kiállítás a múlt és a jelen ötvözeteként jeleníti meg a csipkekészítés művészetének minden formáját.

A PhoeBo egyesület 2013-ban jött létre azzal a céllal, hogy összefogja a helyi közösséget, és kulturális keretet biztosítson a szervezet tevékenységének. Tagjainak munkássága színes palettán helyezkedik el, olyan művészeti ágazatokat érintve, mint a divat, a zene és az irodalom. Céljuk a generációk összefogása, az esztétikum megragadása, valamint az értékek megteremtése, megőrzése és továbbadása.

A Csipkeörökség nevet viselő ki-

Fotó: Szeredai Vivien

állítás március 26-án nyitotta meg kapuit a marosvásárhelyi Bolyai Házban (Alexandru Papiu Ilarian utca 19/2. szám, a Kőrösi utca sar-

kán), és egészen április végéig láto-gatható lesz. A tárlat egy spontán ötlet szüleménye, a szervezők csipke iránti szeretetének jegyében

Szabédi Szombath Zoltán köteteit a falu két lelkésze mutatta be

Fotók: Fodor Elek

tanulmányait Marosvásárhelyen véggezte, majd kárpitosként dolgozott a bútorgyárban. Katonai szolgálata után leéretttségizett, több továbbképző tanfolyamot elvégezve, preparátor és restaurátor minősítéssel 1967-től a nyugdíjazásáig a természetrajzi múzeum munkatársa volt.

Tagja volt az Ifjú Természetbúvárok Egyesületének és a Román Madártani Egyesületnek. Számos madártani kutatómunkában vett részt, amelyeknek eredményeit társ-szerzőként múzeumi évkönyvekben közölte, de népszerűsítő írásai jelentek meg több hazai folyóiratban is. Madártani megfigyelései is hozzájárultak a szabédi telepi erdő természetvédelmi területté való nyilvánításához. Több utat is megtett kutatótársaival, csónakkal járták végig a Marost a magyar határig, tanulmányozva annak madárvilágát az 1977-es árvíz után, az 1991-es út már nemzetközi tudósokkal karöltve zajlott. A romániai és magyarországi tudósok egy kiadványt is készítettek a Maros folyó ökológiai állapotáról. Szombath Zoltán tudományos útleírásai jelenleg feldolgozás alatt vannak.

A 475 oldalas *Szélbe szórt* szavak című kötet verseinek gondolatmenete széles skálájú. Szólnak az idő múlásáról, régi emlékek felidézésén át történelemről, hegyekről, tavakról, virágokról, gombákról, madarokról, állatokról, évszakokról, élethelyzetekről, a múlttól és a jelen kihívásairól, a jövődő reménységéről. Versei általában mókás kedvűek, játékos hangvételűek, könnyed stílusúak, ugyanakkor mély érzéseinek, kötődéseinek ad hangot a szerző. Egyszerűen magával ragadóak, igazi lelki élményt nyújtanak – méltatta Szombath első verseskötetét Jenei Sándor Levente lelkész.

mert csipketextiliák kissé háttérbe szorultak, a csipkeből készült ékszerek azonban fénykorukat élik, akárcsak a matéria különféle használati tárgyakon való megjelenítése. Márton Krisztina szerint a fiatal generációkat az otthon látott példák motiválják leginkább a csipke elkészítésének megtanulására, de fontos szerepet játszik az énidő csendes, nyugodt, mégis produktív kitöltésére való vágy is, amikor az ember kicsit lelassulhat és elmélyülhet. Hangsúlyozta, bár egy túlnyomóan nők által végzett tevékenységről van szó, mégis akadnak szép számban férfiak is, akik nem csak alkotják, de viselik is a csipkét valamilyen formában. A csipke hagyományát ez élteti, a generációkon átívelő alkotói vágy és a tény, hogy az ember mindig igényt tart a szépre, az egyedire.

A tárlat április végéig díjmentesen megtekinthető, hétfőn és pénteken 17–19, szerdánként pedig 11–13 óra között a marosvásárhelyi Bolyai Házban. A szervezők az érdeklődőktől is szívesen fogadnak kiállítandó darabokat.

A kártalanítás várat magára

Az országos kataszterezési program eddig egy helyben topogott, tavalytól azonban nagyobb lendülettel próbálják a földterületeket felmérni. A gond a hiányzó dokumentumok miatt és az egymásra telekelt területek tisztázásával van. Az autópálya nyomvonalán kisajátított területek sorsát sem rendezték, sajnos a tulajdonosokat még nem kártalanították. A kulturális élet fellendítése egyike a polgármester megvalósítandó terveinek. Első ízben szerveztek Radnóton karácsonyi vásárt, amely három napig tartott, és rendkívül nagy sikert aratott a lakosság körében. Támogatják az egyházi felekezetek tevékenységeit is. A magyar közösséggel jó viszonyt ápol, a támogatás pedig kölcsönös. A református egyház tulajdo-

nába került az egykori iskola omladozó épülete, amelyen az egyház közössége állagmegőrző munkákat végzett.

Ingyenes hőszigetelés a lakónegyedekben

Folyamatban van a tömbházlakások hőszigetelése, a költségekhez a lakóknak nem kell önrésszel hozzájárulniuk, ami igencsak kedvező számukra.

Fotók: Nagy Tibor

Energiahatékony hőszivattyús fűtésrendszer az iskolában

A tanügy világból érkezett pedagógusként szívén viseli a tanintézmények korszerűsítését, valamint a XXI. századi színvonalnak megfelelő felszerelését, digitalizálását.

Az elemi iskola felújítását befejezték, jelenleg a radnóti V–VIII. osztályos általános iskola hőszigetelése és megújuló energiával való ellátása van folyamatban. A középületek energetikai fejlesztését célzó program keretében napelemeket és hőszivattyút is telepítenek. Mint mondta, iskolaigazgatóként a legtöbb fejtörést a magas gázszámok és télen a hideg osztálytermek okozták. Az egymillió eurós beruházás, amely a teljes külső-belső átalakításokat, nyílászárócseréket és

a környezetkímélő fűtésrendszer átalakítását is magában foglalja, 2026-ig kell elkészülni, de jól haladnak a munkálatokkal, a jelek szerint határidő előtt befejezik.

A szakközépiskola hőszigetelése és korszerűsítési munkálatai 2 millió euróba kerülnek, valamint a napközi otthon épületét is felújítják. Ugyanakkor a Radnót közigazgatása alá tartozó Maroslekencén is az energiahatékonyság növelése érdekében hőszigetelik és felújítják az általános iskola épületét. A polgármester a beruházások felsorolása közepette kitért a hatalmas összegekre, amelyekkel egyelőre – a megugrott építőanyagárak és munkálatok értékét elemezve – nehezen tud megbékélni.

Szociális lakások rászorulóknak

A szociális lakások építését is folytatják, a hat tömbházlakásban 90 nehézsorsú család jut igényesen megtervezett és kivitelezett, teljesen felszerelt lakásokhoz, amelyekből a kis-kazánoktól a mosógépig minden megtalálható. Míg a laminált parkettás szobákat, a fali- és padlócsempés fürdőszobákat és konyhákat vettük szemügyre, magánemberként egyetlen gondolat foglalkoztatott. Vajon megbecsülik majd azt, amit ingyen kapnak a jövődöbéli lakók? Félő ugyanis, hogy a rongálásokhoz szokott hátrányos helyzetű kedvezményezettek nem kímélik majd a luxus körülményeket, és felelőtlenül tönkreteszik a jelenleg igencsak vonzó lakásokat, játszóteret és műfüves pályát. Sajnos a pályázat nem teszi lehetővé, hogy más kategóriájú fiatal

családok számára tegyék elérhetővé a lakások kiutalását, ugyanis a társadalom peremére szorult személyek integrálása volt a pályázat egyik feltétele. Remélhetőleg a tanács megfelelő mérlegelés nyomán és feltételekhez kötve utalja majd ki a vadonatúj, felszerelt lakásokat (sz.m).

A polgármester tisztában van a környező települések infrastruktúra-hiányosságaival is. Mint mondta, Marosdéken sajnos sem aszfalt sem vízhálózat nincs, Maroslekencén van ugyan aszfaltburkolat, de hiányzik a szennyvízhálózat. Az Anghel Saligny program keretében tervezik Maroscsapó és Marosorbó vízhálózatának a kiépítését, Szélkúton pedig saját költségvetésből a víz- és szennyvízhálózat kibővítését. Az országos helyreállítási

terv keretében 2,5 millió eurós pályázattal elektromos autóbuszokat vásárolnak a környező hat falu lakosságának a Radnótra való utazás megkönnyítése érdekében. Biciklisávok kialakítását is tervezik a város központi övezetéből a fontosabb ipari egységek felé. Egy bölcsőde megépítése is elengedhetetlen a munkavállaló fiatal családok számára, az egyelőre tervezési szakaszban van, akárcsak a napelempark. A művelődési otthont pár éve kívül felújították, de a belső munkálatok elmaradtak, egyelőre

nem használható, ezért a tervek között ez is fontos helyen szerepel – sorolta az elkövetkező beruházások terveit Moldovan Horațiu polgármester.

A kosárlabdacsapat nyomában

Bálint Zsombor

Mintha megirigyelték volna a kosárlabdázó kollégáikat, a marosvásárhelyi városi sportklub teremlabdarúgói is remek meccset játszottak a mezőny egyik legjobbjával: vezettek, kezükben volt a meccs az FK Székelyudvarhely ellen, akárcsak a kosarasoknak az U-BT-vel, a végére azonban szoros meccs után ők is vereséget szenvedtek.

Jegyzőkönyv

Teremlabdarúgó 1. liga, felsőház, 5. forduló: Marosvásárhelyi CSM – FK Székelyudvarhely 1-2 (1-0).

Marosvásárhely, Simon László Sportsarnok, 400 néző. Vezette: Laurențiu Pentek (Nagyvárad), Ovidiu Luca (Karácsonkő). Tartalék: Liviu Dîrjan (Brassó). Ellenőr: Marius Năstasă (Karácsonkő).

Marosvásárhely: Voin (Tătar) – Toader, Iszlai, Barbócz, Chertes (Nicola, Nistor, Lăposi)

Székelyudvarhely: Tonița – Dudău, Bálint, Miklós, Hadnagy (Péter, Kedei, Pelé, Tankó).

Gólszerzők: Miklós (11. – öngól), illetve Tankó (36.), Hadnagy (37.).

Sárga lap: Nicola (35.), illetve Bálint (22.), Dudău (25.).

A felsőházi tabella

1. Galac	4	2	2	0	21-10	47
2. Székelyudvarhely	4	2	2	0	15- 6	44
3. Marosvásárhely	4	1	0	3	8 -25	31
4. Sepsi SIC	4	1	0	3	12-15	23

Igaz, nagy különbség, hogy a mérkőzésnek nemigen volt már tépje, ám a labdarúgó-szövetség – ki tudja, miért – ragaszkodik egy olyan kilencfordulós rájátszáshoz, amelyben a lényegi kérdések gyakorlatilag már a kezdés előtt eldőlték: a döntőt Galac és Székelyudvarhely játssza majd, a marosvásárhelyiek bronzérme is biztos.

Ennek ellenére küzdelmes és látványos mérkőzésnek lehetett tanúja a szépszájú nézősereg, az erősen létszáම්ányosan pályára lépő házigazdák (hiányzott Covaci, Tifán, Pogăcean, Butiurca, hogy a fontosabb neveket említsük) presztízscsatát vívtak, s noha többnyire a székelyudvarhelyiek uralták a pályát, nagyon jól zárták a szögeket, minden labdába nagy

Eredményjelző

Teremlabdarúgó 1. liga, felsőházi rájátszás:

* 4. forduló: FK Székelyudvarhely – Galaci United 2-2;

* 5. forduló: Marosvásárhelyi CSM – FK Székelyudvarhely 1-2, Sepsiszentgyörgyi Sepsi SIC – Galaci United 3-8.

lendülettel vetődtek bele, és időnként veszélyes ellentámadásokat is vezettek. Az egyik ilyen során, a 11. percben vezetéshez is jutottak: Toader belőtte a kapu elé, és Miklós lábáról a hálóba pattant a labda (1-0).

Noha ezt követően fokozódott az udvarhelyi nyomás, különösen a második félidőben, már-már úgy tűnt, sikerülhet akár a meglepetésnek számító hazai siker is, sőt néha az udvarhelyieknek sárga lapot érően kellett megállítaniuk a marosvásárhelyi ellentámadásokat, Toader bombáját pedig hatalmas reflexszel védte Tonița. A 36. percben viszont egy kivételesen balszerencsésen lecsorgó labdát Bálint a hálóba kotort (1-1), és ezzel megfordult a meccs. Az elszontyolódott marosvásárhelyiek szinte azonnal kaptak egy második gólt is: Hadnagy éles szögből lőtte el az addig kíváncsian védő Voin mellett, a labda pedig a kapufáról a hálóba pattant (1-2).

Noha már nem volt sok hátra, Cosmin Gherman nem nyúlt a vészkapusos taktikához, hiszen ehhez két kulcsjátékos is hiányzott. Az utolsó fél percre Voin ugyan felhúzódtott a felpályán túlra, de a legerősebb lövész Iszlaira különösen vigyáztak (mint ahogy az egész meccs alatt végig), így már nem volt esély az egyenlítésre.

A marosvásárhelyi csapat legközelebb Galac vendége lesz, ám csak valamikor április végén, a következő időszakban ugyanis Eb-selejtezőket játszik a válogatott, majd a kupa négyes döntőjét rendezik, ahol a CSM szintén érdekelt, de még sem a helyszín, sem az elődöntők párosítása nem ismert.

Lőw Zsolt irányítja az RB Lipcse csapatát

Lőw Zsolt lett a magyar válogatott Gulácsi Pétert és Willi Orbánt foglalkoztató RB Lipcse labdarúgócsapatának vezetőedzője. Elődjét, Marco Rosét vasárnap azonnali hatállyal felmentette a munkavégzés alól a klub vezetősége.

A 45 éves magyar szakember – aki jelenleg tagja a Red Bull futballfejlesztési vezetője, Jürgen Klopp stábjának – 2015 és 2018 között már dolgozott a lipcsei egyesületnél másodedzőként, most pedig a szezon végéig veszi át a csapat irányítását, miközben a vezetőség keresi a végleges megoldást. A német klub honlapja alapján Lőw hétfőn el is kezdte a munkát, a segítője pedig Peter Krawietz lesz.

A korábbi 25-szörös válogatott Lőw Zsolt – aki játékosként az Energie Cottbus, a TSG Hoffenheim és az FSV Mainz 05 védője volt – Ausztriában a Lieferingnél és a Red Bull Salzburgnál volt másodedző, majd a lipcsei évek után Thomas Tuchel segítőjeként a Paris Saint-Germainnél, a Chelsea-nél és a Bayern Münchennél dolgozott.

Az angol csapattal Bajnokok Ligáját, a némettel és a franciával bajnoki címet nyert. Vezetőedzőként ez az első megbízatása.

Az RB Lipcse jelenleg hatodik a Bundesligában, a Német Kupában pedig elődöntős. Lőw első meccse a szerdai, VfB Stuttgart elleni kupaelődöntő lesz.

Marcel Schäfer sportigazgató azzal indokolta Rose menesztését, hogy az együttesnek új impulzusokra van szüksége, hogy elérje a célját ebben a szezonban.

A 48 éves Rose 2022 szeptemberében vette át a lipcseiek irányítását, akikkel 2023-ban elhódította a Német Kupát és Szuperkupát, ebben az idényben viszont a Bajnokok Ligájában már az alapszakaszban búcsúztak, szombaton pedig a Borussia Mönchengladbach vendégeként 1-0-s vereséget szenvedtek.

Emberhátrányban szerzett pontot a Ferencváros a Diósgyőr otthonában

A címvédő Ferencváros több mint 70 percen át emberhátrányban futballozva 1-1-es döntetlent ért el a Diósgyőr otthonában a magyar labdarúgó NB I 25. fordulójának vasárnapi zárómérkőzésén. A zöld-fehérek hátránya így négy pontra nőtt a listavezető Puskás Akadémiával szemben.

Kifejezetten tavaszias időjárás, közel 20 Celsius-fok várta a csapatokat és a több mint tízezer nézőt.

Az első 20 perc szinte helyzet nélkül pörgött le, innentől kezdve azonban felgyorsultak az események. A Ferencváros a 24. percben emberhátrányba került, miután Civic rálépett Acolatse bokájára. Lehet, hogy az eset már önmagában is pirosat ért volna, de a ballásas védőnek már volt előtte egy sárga lapja, így nem lehetett vitatni az ítéletet.

Ennek ellenére az FTC tíz em-

A diósgyőri Szakos Bence (j) és a ferencvárosi Aleksandar Pesic (k) Fotó: MTI/Vajda János

berrel is előnybe került, egy hatalmas bedobást követően Varga harcolt ki büntetőt, amelyet ő maga értékesített – bár Pesic is szívesen

odaállt volna a tizenegyesponthoz, úgy kellett elrángatni onnan. A DVTK létszámfölénye nagyjából a 30. perctől kezdődően lett érezhető és szemmel is látható, nem sokkal később pedig egyenlítettek is a hazaiak.

A fordulást követően a vendégek kontrákra rendezkedtek be, Robbie Keane, az FTC vezetőedzője pedig érezhetően nem akart kockázatot vállalni. A diósgyőriek bátran futballoztak, és néha váratlan megoldásokkal próbálkoztak, de nem tudták átjátszani a zöld-fehérek védelmét, a hajrára pedig kissé el is fáradtak, így az eredmény már nem változott.

Eredményjelző

* NB I, 25. forduló: Újpest FC – Fehérvár FC 2-2, Diósgyőri VTK – Ferencvárosi TC 1-1;

* *Szuperliga, felsőházi rájátszás, 2. forduló:* Bukaresti Dinamo 1948 – Bukaresti FCSB 1-2;

* *Szuperliga, alsóházi rájátszás, 2. forduló:* Jászvásári CSM Politehnica – Aradi UTA 4-0;

* *2. liga, felsőházi rájátszás, 1. forduló:* Bukaresti Steaua – Campionii FC Argeș Pitești 1-2.

A tabella

1. Puskás AFC	25	16	3	6	42-16	51
2. Ferencváros	25	13	8	4	41-25	47
3. Paksi FC	25	13	6	6	54-38	45
4. MTK	25	12	4	9	44-34	40
5. Győr	25	9	9	7	35-30	36
6. DVTK	25	9	9	7	31-34	36
7. Újpest	25	7	10	8	28-34	31
8. Fehérvár FC	25	8	6	11	32-36	30
9. ZTE	25	6	8	11	29-35	26
10. Nyíregyháza	25	6	6	13	24-39	24
11. DVSC	25	6	5	14	38-48	23
12. Kecskemét	25	4	8	13	25-44	20

Fél év után elmozdult a kieső helyről a Honvéd

A Budapest Honvéd hazai pályán 2-1-re legyőzte a Csákvárt, ezzel elmozdult a kieső helyről a magyar labdarúgó NB II-ben. A 22. forduló utolsó vasárnapi mérkőzésén a vendégek szereztek gyorsan vezetést, ám a kispesti együttes még az első félidőben – büntetőből – egyenlített, majd a fordulás után szinte azonnal fordított, előnyét pedig megtartotta a lefújásig.

A Honvéd ezzel a 12. helyre ugrott előre, és szeptember vége óta először nem kieső pozícióban áll.

NB II, 22. forduló: Budapest Honvéd FC – Aqvital FC Csákvár 2-1, Opus Tigáz Tatabánya – HR-Rent Kozármisleny 0-2, Szeged-Csanád Grosics Akadémia – BVSC-Zugló 2-2, Kisvárdá Master Good – Mezőkövesd Zsóry FC 2-1, Budafoki MTE – FC Ajka 1-2, Békéscsaba 1912 Előre – Gyirmót FC Győr 1-1, Szentlőrinc – Kolorcity Kazincbarcika SC 2-2.

Az élcsoport: 1. Kisvárdá 45 pont, 2. Kazincbarcika 41, 3. Vasas FC 36, 4. Kozármisleny 36.

Kezdődik a Magyar Kupa negyeddöntője

A program:

* *ma:* Zalaegerszegi TE FC – Nyíregyháza Spartacus FC (20.30 óra);

* *szerda:* Kisvárdá Master Good (NB II) – Paksi FC (18.00), Ferencvárosi TC – Újpest FC (20.30);

* *csütörtök:* MTK Budapest – Fehérvár FC (20.30).

Valamennyi mérkőzést élőben közvetíti az M4 Sport televízió.

A négy közé jutásért játszanak a Románia-kupában is

A program:

* *ma:* Konstancai FCV Farul – Gyulafehérvári CSM Unirea (3. liga) (19.30 óra, TV: DigiSport 1, Prima Sport 1)

* *szerda:* Resicabányai CS Muncitoresc (2. liga) – Nagyszebeni Hermannstadt (17.00, DigiSport 1, Prima Sport 1), Bodzavásári Metalul (2. liga) – Bukaresti Rapid 1923 (19.30, DigiSport 1, Prima Sport 1);

* *csütörtök:* Kolozsvári CFR 1907 – CSU Craiova (20.00, DigiSport 1, Prima Sport 1).

Jegyzőkönyv

NB I, 25. forduló: Diósgyőri VTK – Ferencvárosi TC 1-1 (1-1).

Miskolc, 10.344 néző, vezette: Bogár.

Gólszerzők: Pozeg Vancas (40.), illetve Varga B. (32., 11-esből).

Piros lap: Civic (24.).

Sárga lap: Bárdos (17.), Vallejo (30.), illetve Civic (15., 24.), Traoré (42.), Makreckis (61.).

Diósgyőri VTK: Ogyincov – Szakos (80. Gera), Lund, Bárdos, Sanicacnin – Vallejo, Holdampf (80. Tiehi) – Acolatse (80. Jurek), Skribek, Pozeg Vancas (88. Benkő) – Rakonjac (72. Edomwonyi).

Ferencvárosi TC: Dibusz – Makreckis, Gartenmann, Cissé, Raul Gustavo (55. Szalai G.) – Maiga, Keita (72. Júlio Romao) – Pesic (33. Traoré), Tóth A., Civic – Varga B. (72. Saldanha).

Nagy-Bodó Szilárd

Bemutatta az Apple az M4 Maxszal és az M3 Ultrával szerelt Mac Studiót

A múlt heti Techuniverzumban már beszámoltunk arról, hogy az Apple megtartotta tavaszi eseményét, amelyen egyrészt bemutatták az M4-es chippel szerelt MacBook Airt, azonban nem ez volt az egyetlen újdonság az almás vállalat részéről. Megérkezett ugyanis az M4 Max és az M3 Ultra lapkával ellátott Mac Studio, de még mielőtt ebbe részletesebben belemennénk, nézzük meg egy kicsit az Apple saját fejlesztésű chipjeit, azok történetét és sorrendjét.

A cupertinói techóriás még 2020-ban mutatta be első saját fejlesztésű processzorát, az M1-et, amelyet kezdetben a 13 hüvelykes MacBook Airbe és ugyanazon méretű MacBook Próbá tettek. Aztán 2021 no-

Az első Ultra processzor az M1-es lapka alapjaira épülve jelent meg, vele együtt debütált a Mac Studio is, amely lényegében, kiegészülve a Studio Displayjével, az iMac nagyobb, 27 hüvelykes változatát hivatott leváltani. Az M2 Ultra szintén a Mac Studio kiváltsága volt, most pedig megérkezett az M3 Ultra, ami az Apple eddig legerősebb chipje. A bemutatót követően egy Geekbench szintetikus teszt eredményei alapján ez a lapka 32 magos processzorral (CPU) és 256 GB RAM-mal egy Mac Studióban egymagos fronton 3221 pontot, többmagos tesztben pedig 27.749 pontot szerzett. Ezek a számok lehet, hogy nem sokat mondanak, de azt is hozzátesszük, hogy ez

GPU tekintetében 2,6-szoros a különbség, értelemszerűen az újdonság javára. Ugyanakkor az M4 Maxszal szerelt Mac Studio 3,5-ször nagyobb tempót diktál, mint a korábbi M1 Max alapú változat, és hozzávetőlegesen hatszor erősebb, mint egy i9-es Intel processzorral szerelt iMac.

Érdemes továbbá rátérni magára az új Mac Studióra, amely kinézetében semmit nem változott az előző kiadásokhoz képest. Hardverén van előrelépés, ugyanis a gép megkapta az M3 Ultra mellett az M4 Max processzort is, illetve a portok tekintetében is kell beszélni sebességnövekedésről.

A gyengébb, vagyis az M4 Max processzorral szerelt Mac Studio a gyártó közleménye szerint tökéletes választás videószerkesztők, fejlesztők, mérnökök és kreatív szakemberek számára. Az M4 Maxszal szerelt Mac Studio alapváltozatában 36 GB egyesített RAM van, de a gép akár 128 GB RAM-ot is képes támogatni, így a felhasználók gyakorlatilag bármit meg tudnak csinálni az eszközön, akár több ezer kép gyors és precíz rendezését vagy több száz sáv használatát, virtuális hangszerelését. Továbbá az M4 Max processzor két ProRes gyorsítóval is el van látva, a nagy teljesítményű Media Engine-nek köszönhetően pedig a Mac Studio kiemelkedő választás lehet videósok számára, akik így könnyedén dolgozhatnak több 4K ProRes folyamattal.

Szintén az Apple közleménye szerint az M4 Max lapkával szerelt Mac Studio akár 1,6-ször gyorsabb lehet a Photoshop használata közben, mint az M1 Maxszal szerelt elődje, továbbá majdnem háromszor olyan gyors lehet, mint egy 27 hüvelykes i9-es processzorral szerelt iMac. Valamint kódolásban is több mint kétszer olyan gyors tud lenni, mint az M1 Ultrával ellátott Mac Studio, videóvágás terén pedig szintén közel kétszeresére nőtt a teljesítmény, illetve kódolás terén háromszor, videószerkesztés terén akár

Portok a Mac Studión

Forrás: Apple

ötször gyorsabb lehet az utolsó 27 hüvelykes iMac-nél.

Ilyen elképesztő teljesítmény egyszerű földi halandónak nem is szükséges, ez vitán felül áll, viszont éppen ezért adja magát a kérdés, hogy akkor mi szükség volt a még erősebb, M3 Ultra chipre? Elsősorban nézzük a pusztá számokat: az M3 Ultra processzorral felszerelt Mac Studio alapból 96 GB egyesített memóriával érkezik, de kérhető akár 512 GB RAM-mal is, nem mellesleg ez a legtöbb egyesített memória, amely valaha személyi számítógépben volt. Továbbá ezzel a lapkával a számítógép akár 16 TB tárhelyet is képes támogatni, így minden adat egy helyen tárolható, elég csak arra gondolni, hogy a felhasználóknak van lehetőségük 12 órányi 8K ProRes videót tárolni a 16 TB-n. Az M3 Ultrával szerelt Mac Studio akár 16,9-szer gyorsabb tokengenerálást képes megvalósítani egy több száz milliárd paramétert tartalmazó LLM használatával az LM Studióban, mint a Mac Studio M1 Ultrával, köszönhetően a hatalmas mennyiségű egyesített memóriának. Továbbá akár 1,4-szer gyorsabb 8K videorendelési teljesítmény a Final Cut Pro-ban az M1 Ultrával szerelt Mac Studióhoz képest, és akár 4-szer gyorsabb a 16 magos Intel-alapú Mac Próhoz képest, Radeon Pro W5700X-szel.

Meg kell azt is emléteni, hogy az új Mac Studio Thunderbolt 5 portjai akár 120 Gb/s adatátviteli sebességet is biztosítanak, ami akár háromszor gyorsabb, mint az előző generáció készülékei, így a külső tárolókról vagy tárolókra sokkal hamarabb el lehet juttatni az adatokat. De ott van a kijelzők támogatása is, ugyanis az M3 Ultra chippel szerelt Mac Studio akár nyolc Pro Display XDR-t is képes meghajtani 6K felbontásban. Ezek mellett a gép a profik számára is elérhető közelségben kínál számos csatlakozási lehetőséget, köztük egy 10 Gb-os

Ethernet-portot, egy HDMI-portot, egy SDXC-kártyaolvasót az elülső oldalon a fényképek és videók kényelmes importálásához, valamint beépített wifi- és Bluetooth-funkciókat. Ilyen konfiguráció mellett azt már említeni sem kell, hogy a Mac Studio támogatja az Apple Intelligence-t, vagyis a vállalat mesterséges intelligenciáját, ez magától értetődő, ahogyan az is, hogy a legújabb operációs rendszerrel érkezik.

Az új Mac Studio tervezésénél a környezetvédelem szempontjait is szem előtt tartották. A Mac Studio összességében több mint 30 százalékan újrahaznosított alkatrészekkel rendelkezik, beleértve a 100 százalékan újrahaznosított alumíniumot a készülékházban és a 100 százalékan újrahaznosított ritkaföldfém elemeket az összes mágnesben. A Mac Studio jóval kevesebb energiát és anyagot használ, mint a kategóriájába tartozó asztali számítógépek, a csomagolás pedig teljes egészében rost-alapú.

Összességében az Apple egy olyan gépet hozott össze, amely minden igényt képes kielégíteni, de egyértelműen nem a hétköznapi felhasználóknak szól, sőt leginkább a nagyon profik tudják csak kiaknázni ennek a gépnek a tudását. Ez pedig az árán is meglátszik. Az M4 Max processzorral szerelt Mac Studio indulóára Romániában 12.500 lej, míg az M3 Ultra chippel szereltét minimum 25.000 lejt kell kifizetni. Ehhez pedig még kell egy kijelző is, ha pedig valóban azt szeretné valaki, hogy teljes legyen az élmény, akkor meg kell vegye a Studio Displayt, amely szintén nem olcsó, 8000 lejről indul, de ott van az Apple Pro Display XDR is, amelyért akár 30.000 lejt is elkérnek.

Azonban még egyszer: ez a gép egyáltalán nem a földi halandóknak készült, viszont számos technológiai újdonságot vonultat fel.

Mac Studio Studio Displayjével

Forrás: Apple

vemberében megszületett az M1 Pro és M1 Max processzor, amit a MacBook Prókba raktak, nem mellesleg ekkor dőlt el, hogy a Pro szériához tartozó laptopok két méretben, 14 és 16 hüvelykben lesznek elérhetők. Majd 2022 tavaszán megérkezett az M2-es processzor és vele az új, 15 hüvelykes MacBook Air. A chippek erősség szerint növekvő sorrendben úgy néznek ki, hogy a sima számít a leggyengébbnek – de ez is bőven elég, sőt még sok is a hétköznapi feladatokhoz – ezt követi a Pro, majd a Max, és mindennek a csúcán ott van az Ultra. Utóbbi nem is kapható laptopokban. Míg a Pro és pláne a Max chippel is vígan elvan egy komoly videóvágó is, addig az Ultra tényleg minden igényt képes kielégíteni, talán úgy lehetne a legjobban jellemezni, hogy ez a processzor a hatalmas filmstúdiók számára készült.

közel 10%-kal jobb eredmény, mint amit az M4 Max processzor tudott hozni egy 16 hüvelykes MacBook Próban. Amennyiben az M3 Ultrára épülő Mac Studiót az M2 Ultrát felvonultató elődjéhez hasonlítjuk, akkor egymagos tekintetben 13%-os előrelépésről beszélhetünk, a többmagos teszt esetében pedig több mint 25%-os fejlődésről. A teljes kép érdekében hozzá kell tenni, hogy ezek csak a korai tesztek eredményei, mindenképpen meg kell várni a GPU-fókuszú (grafikus) tesztek eredményeit is, vélhetően ezek valósabb képet fognak adni arról, hogy mire is képes az M3 Ultra, amely nem mellesleg az első generációs 3 nanométeres gyártástechnológiával készült Ultra chip.

Az Apple közlése szerint az M3 Ultra 1,8-ször gyorsabb processzor szempontjából, mint a 2022 tavaszán piacra dobott M1 Ultra, és

Mac Studio, amelyet M4 Max és M3 Ultra lapkával szereltek

Forrás: Apple

Évi számbavétel

Ülésezett a pedagógusok megyei szövetsége

Március 20-án tartották a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (RMPSZ) Maros megyei szervezetének évi közgyűlését a Bolyai Farkas Elméleti Líceumban, ahol 58 iskola képviselőjében 61 pedagógus volt jelen. *Horváth Gabriella* megyei elnököt kértük meg, hogy számoljon be a közgyűlés munkálatairól, a szülőket és a tanárkollégákat érintő hírekről.

Bodolai Gyöngyi

Amint elmondta, a fő napirendi pontot a 2024. évi tevékenységről készült beszámoló képezte, továbbá a Szülőföldön magyarul pályázattal kapcsolatos tudnivalók, a továbbképzések, az idei RMPSZ-díjak pedagógusoknak és diákoknak, a tagnyilvántartás, a területi beszámoló, az országos küldöttgyűlésen való résztvevőkre vonatkozó javaslatok, illetve a hozzászólások és a különfélék.

– A megyei szervezet képviselőiben részt vettünk a múlt év április 20-án Szovátán tartott küldöttgyűlésen, szeptember 7-én pedig Besztercén a magyar iskolák országos tanévnyitó ünnepségén. Szerveztünk háromtagú küldöttsége jelen

volt az RMPSZ saját székházának, a Domus Magister Háznak a felavatásán Csíkszeredában. Korábban az országos elnökség a Hargita megyei Apáczai Csere János Pedagógusok Házának épületében működött.

Továbbítottuk az iskoláknak Ferencz Salamon Alpár alelnök kezdeményezését, ami 21 munkacsoport létrehozását jelentette, amelyek tagjai a középiskolai oktatásra javasolt kerettanterv vitájával és véleményezésével foglalkoztak. Megyénkből 16 bizottságban 23 kolléga vett részt, a többi bizottságban megyei szinten nem voltunk érdekeltek.

Három elnökségi taggal jelen voltunk Brassóban az Áprily líceumban tartott szórványoktatási tanácskozáson, amelyen Dicsőszent-

mártonból és Segesvárról is részt vett egy-egy kolléga.

A közgyűlésen részletesen megbeszéltük a Szülőföldön magyarul pályázat tavalyi lebonyolítását, amely a múlt évi forgatókönyv szerint zajlik majd az idén is. 2024-ben 15 pedagógus vállalta a szülői adatlapok, iskolai igazolványok ellenőrzését a megye 11 gyűjtőközpontjában. 23.312 adatlapot dolgoztak fel bő két hónap alatt. Felkértem a jelenlévőket, elsősorban azoknak az iskoláknak a képviselőit, ahol a múlt évben is központ működött, hogy vállalják a segítséget az idén is.

Szóba került, hogy a Rákóczi Szövetség a tavalyi pályázat lejárta után két alkalommal szervezett találkozózt, ahol a megyék képviselői tájékoztatták a platform kezelőit a felmerült gondokról. Ígéret van rá, hogy ezeket megoldják az új pályázati évben, ami hamarosan megkezdődik. A konkrét időpontot még nem ismerjük, de a tavalyihoz hasonlóan fog lezajlani.

A közgyűlés résztvevőit tájékoztattuk a továbbképzési lehetőségekről. Továbbra is a Bolyai Nyári Akadémia a legnépszerűbb, amely több helyszínen, több szekcióban több száz pedagógus részvételével zajlik, Kárpát-medencei viszonylatban is az RMPSZ egyik legnagyobb méretű rendezvényeként. Lesznek évközi továbbképzőink, amelyek lehetnek helyi, megyei vagy több megyét átfogóak. Tájékoztattuk a közgyűlés részvevőit, hogy ajánlják a pedagógusoknak a szövetség weboldalának a követését, ahol a továbbképző tanfolyamok megjelennek, és ott lehet jelentkezni is. A továbbképzőn való részvétel egyik feltétele az RMPSZ-tagság.

Felhívtuk a figyelmet a pedagógusoknak és diákoknak járó RMPSZ-díjakra. Szövetségünk minden páros évben Apáczai-díjjal jutalmazza a kiemelkedő tudományos tevékenységet végző pedagógusokat, páratlan években pedig az Ezüstgyopár díj a több évtizedes oktatói, nevelői munka elismerését

jelenti. 2016-tól a Pedagógus Szolgálati Emlékérem anyagi jogon jár a 25 évi vagy annál hosszabb oktatómunka után nyugdíjba vonuló tanítóknak, tanároknak.

Az Apáczai-díj odaítéléséről az RMPSZ Tudományos Tanácsa dönt, Az Ezüstgyopár díj kitüntetettjeit a javaslatok alapján a megyei elnökség hagyja jóvá.

A diákoknak járó RMPSZ-díjakról is tájékoztattam a közgyűlést. A legismertebb a Mákvirág díj, amelyet

évfolyamonként és megyénként a tanulásban és egyéb tevékenységekben is a legjobb eredményt elért egy-egy középiskolás diák kaphat meg. A diákok online pályázhatják meg, és a megyei elnökség dönt egy előzetesen összeállított pontrendszer alapján. Minden évben lehet pályázni a díj különböző fokozataira.

A másik két díjat kimondottan a tanulmányi eredmények alapján ítélik oda. A 2008-ban alapított Bolyai Farkas-díjat a matematika területén kimagaslóan teljesítő diáknak, a Kós Károly-díjat (amelyet 2011-ben amerikai magyar tanárok hoztak létre és támogatnak) a magyar nyelv és irodalom terén elért kiváló eredményért szakemberekből álló zsűri ítéli oda. Az említett díjakat minden év októberében a szovátai Teleki Oktatási Központban rendezett ünnepségen adják át – számolt be a tudnivalókról Horváth Gabriella, a megyei szervezet elnöke.

Végül elmondta, hogy a tagnyilvántartás online felületen történik. Azok számítanak regisztrált RMPSZ-tagoknak, akik bejelentkeznek. Jelenleg már a 900-at is meghaladta a tagok száma megyénkben. Elmondta, hogy az online felület azért is előnyös, mert ki lehet fizetni a tagsági díjat, a továbbképzések részvételi díját, és minden tag a saját felületén kapja meg az erről szóló részvételi oklevelet.

Várja a beszámolókat a helyi és területi szervezetektől – ahonnan még nem jutott el hozzá.

A hozzászólásoknál Páll Melinda, az Elektromaros líceum RMPSZ-felelőse számolt be a Rákóczi Szövetség által Sátoraljaújhegyen szervezett találkozóról.

A Ferencz Salamon Alpár által vezetett munkacsoportok tevékenységéről, a középiskolai kerettantervek óraszámának vitájáról Benedek Zsolt, a Református Kollégium igazgatója számolt be, amiből kiderült, hogy veszélyben van a második idegen nyelv tanítása a kisebbségi oktatásban, ami nem méltányos a diákokkal szemben.

Meneküléskor visszük?

Kuszálík Péter

A múlt kedden a menekülésről morfondíroztam, s egy korábbi szövegemet idéztem. Most Lénárd A. Sándor író tanácsával folytatam, aki 1938-ban a háborús hangulat miatt menekült Rómába, s így írt erről: „Ha új életet akarsz kezdeni, fogd a kis koffert és menj idegen országba. Pénzt a biztonság okáért ne vigyél, mert előbb-utóbb régi életet veszel rajta: újra megszerzed kedves könyveidet, szeretett kottáidat, (...) szüleid képe lesz a falon, régi naplóid fognak kísérni. Régi életed felszáll a tárgyakból, amelyek kísértek, s hű szolgálid voltak. Elfajtotja az új életet. Ha új életet akarsz kezdeni, a régit be kell fejezned. Meg kell halnod, fel kell támadnod. (...) új verssorokat kell tudnod, ha idézni akarsz. (...) Ha éhes vagy, más ételekről álmodsz.”

Igazat kell adnom neki, mert már az ókoriak is azt tanácsolták: Rómában élj úgy, mint a rómaiak. Miért is? Mert az idegent kiközösítik vagy elkergetik, ha az otthoni szokásai szerint akar élni. Ha új hazát kellett keresned az otthoni nehézségek miatt, akkor vedd át az őslakosok szokásait. Jobb, ha a tájba simuló

stratégiát alkalmazod, mert akkor a befogadás iránti háládat is kifejezheted.

A közelmúlt egyik menekülési periódusának írott emlékeiből választottam egyet. Bálint Lajos püspök 1988 karácsonyán mondott szentbeszédében (amikor a kommunizmus gonoszságai elől menekültek nyugatra az erdélyi magyarok) Áron püspök 1945. márc. 24-én keltezett körlevelét idézte: „1940 őszén és a következő években híveink egyharmada hagyta el házázt, üzletét, apáitól örökölt földjét, szakadt el családjától, s hiába volt minden erőfeszítésünk, hogy visszatartsuk: nekivágtak a bizonytalanságnak – megengedett és meg nem engedett utakon –, mert nem bírták a kisebbségi ember számára adott sorsot, és mi védelmet biztosítani nem tudtunk.” A folytatásban egy másik körlevelet idéz, amelyben Áron püspök az itthon maradtaknak mondott köszönetet: „Köszönöm hűséges helytállásukat azoknak, akik a legnehezebb körülmények között – kötelességüket teljesítve – helyükön, híveik mellett maradtak... Nem akarom elítélni azokat, akik elhagyták az állomáshelyüket; az általános zavarban a rémület

hangulatának áldozataivá váltak, és kötelességmulasztásukért megszenvettedek.” (Márton Áron-*emlékkönyv*, 163. p.)

Kerek egy esztendő után (1989 karácsonyán) már felszusszanhatunk, mert a történelem kereké eltaposta ugyan a gyűlölt népezért, ám viszkető fenekű nemzettársaink elvándorlási kényszere csöppnyit sem csökkent. Bálint Lajos püspökünk ismét szózatot intézett a rábízott bárányokhoz. Nem a szószékről, hanem írásban: „Valamennyi tisztelendő plébánia hivatálnak!” (Népszó, 1991. jún. 25.) „Az 1989. decemberi eseményekben a Gondviselés csodáját tapasztaltuk meg. Néhány napra megcsillant egy emberibb élet reménye, és megérezttük a szabadság ízét. Az eltelt másfél esztendő alatt reményeink elhalványultak, és a vélt szabadság keserű gyümölcsöt termett.” – A körlevél mellékleteként (külön keretben) néhány tanácsot olvashatunk: „Aki önmaga elől menekül, az a világ bármelyik részére magával hurcolja meg hasonlított önmagát. Akik a megaláztatások és az igazságtalanságok elől menekülnek, azoknak újabb megaláztatásokban lesz részüik. Akitet kinéztek vagy elűztek

innen, azok csak megtúrt idegenek lesznek új, választott hazájukban is. Akik a szegénység elől menekülnek, azoknak tudniok kell, hogy idegenben sokkal nehezebb új egzisztenciát teremteni, mint itthon. Akik az anyanyelvüket akarják menteni, a befogadó országban elsőnek éppen azt kell feladniok.”

A fenti idézet keltezése óta 34 esztendő telt el, talán (?) már nem is aktuális. Tegyük hát a polcra, de ne túl messzire... Mert lám: az utóbbi öt-hat évben ismét nagy meneküléseknek voltunk tanúi. A tévében milliónyi földönfutót láthattunk, akik elsősorban a háború elől futottak el, de gazdasági menekültekkel is találkozhattunk. A többség felkészületlenül indult neki a nagyvilágnak, mert nem volt kéznél a „Mit vigyünk magunkkal hosszú útra?” című brosúra, s nem volt száz szolgájuk, akiknek az legyen a gondja, hogy mit tegyenek a kofferbe. A fáraóknak bazi nagy pakkokat raktak össze, az akkori útravalók a régészeknek szereznek örömet: a leletek alapján tudják megírni a ’boldog kor monoton homokon’ újabb fejeteit. Láttam esztelen példákat is, négyéves kölkök félakkora babát cipelt; mások dobozban macskát vittek, pórázon kutyát vezettek; még jó, hogy az aranyhalat és a könnyező pálmát otthon hagyták.

Józan észre mindenképp szükség lenne, a remény pedig kis helyen is elfér. Géza bácsi – aki már több menekülést is túlélt – azzal próbálta elejét venni a fölösleges holmik őrzésének, hogy időnként egy-két zsáknyi cuccot kidobott. Vilma néni rosszalló tekintetére csak ennyit kért: „meneküléskor visszük?”

A fáraós példázattal arra is utaltam, hogy a nehézségek előli menekülés / megfutamodás kétirányú lehet: időleges és végleges. Előbbi a felszínen, utóbbi pedig alatta. A felszíni általában a delikvens akaratától függ, a másik pedig a Teremtő szándékától. A két módszer közötti határvonal nem túl éles; példáim is vannak. Az *Előttém az élet* című regény (Émile Ajartól) a kedvenceim közé tartozik. Rosa mamát erősen megviselte az élet, öreg és beteg, gyakorta kérdezi: miért nem hagyják, hogy az ember elküretálja magát? Momo (a sztori mesélője) ugyanazt mondja, csak másképp: „Énszerintem nincs szemetebb dolog, mint erőnek erejével bele-tukmálni az életet az olyan ember pofájába, aki már magatehetetlen, és nem akar tovább szolgálni.” A másik példát a moziból ismerjük, Sidney Pollack rendezte (1969). Kegyetlen film: „A lovakat is lelővik, ugye?” A hepiend ezúttal elmaradt.

SZERKESZTI: MEZEY SAROLTA

A vásárhelyi színművészet titkai: emlékezés elhunyt művésznőinkre

A 35 éves Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület olyan különleges műsorral készült, amely egy meghatározó női alak életét és örökségét ünnepelte: a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház színésznőit, akik már nem lehetnek közöttünk.

Emlékeztünk és tiszteltünk előttük, hogy életük és munkásságuk örökké velünk maradjon. Ők nemcsak a színpadon ragyogtak, hanem szívükből és tehetségükből olyan örökséget hagytak ránk, amely tovább él minden egyes sze-

repükben, minden egyes mozdulatukban és minden egyes szavukban.

Illyés Kinga, Székely Anna, Mózes Erzsébet, Lőrinczy Ica, Kőszegi Margit, Kőszegi Dusu, Técsy Zsuzsa, Székely M. Éva, Erdős Irma, Tanai Bella, Szabó Duci, Szamosy Kornélia, Mende Gabi, Kántorné Engelhardt Anna, Tompa Klára – ezek a csodálatos női színészek életük során nemcsak a vásznon, hanem a szívünkben is nyomot hagytak. Művészetük örök és időtlen, minden szerepük, minden mosolygós pillanatuk és minden fájdalmas könnyük egy-egy szálat szőtt a kultúra és az emberi lélek szövetébe.

Bár már nem lehetnek közöttünk, örökségük tovább él. Munkásságuk nemcsak filmekben és színházi produkciókban van jelen,

A rovatban közölt levelek tartalmáért, a tényállítások hitelességéért a szerzők a felelősek. Elektronikus postán is fogadjuk leveleiket.

A levélírók minden esetben tüntessék fel telefonszámukat és lakcímüket.

Címünk: nepujasag@e-nepujasag.ro

hanem azokban az érzésekben és gondolatokban, amelyeket generációk éreztek, éreznek és fognak érezni, amikor a nevüket hallják, vagy amikor egy-egy emlékezetes jelenetet idéznek fel. Ők már nem csupán színészek – ők lettek az időtlen művészetek részei, akik mindörökké velünk maradnak.

Legyenek ezek az esték, a mi közös emlékeink, egy-egy apró darab a szívükből, ami a miénk lett.

Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik lehetővé tették, hogy ezt a műsort összeállítsuk: a Maros-

vásárhelyi Rádió igazgatójának, Szász Attilának a hanganyagokért; a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház archívumfelelősének, Kaáli Nagy Botondnak a képekért; Kilyén Ilka színművésznőnek a tanácsaiért, segítségéért.

A műsor szerkesztője és narrátora Nagy Andrea volt. Az est színvonalát Boczog Botond, a Művészeti Egyetem zene szakos hallgatója (felkészítő tanára dr. Buta Árpád) emelte dalaival.

A Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület

Akiért az angyal sír

Emlékezés Puczi Bélára és az 1990. március 20-i események marosvásárhelyi hőseire

A hetedik napon már-már megpihentek a munkájuk után, amit végeztek. A politikai rendőrség emberei hat napon át válogatott módon verték, kínozták a szintén hat fogva tartott marosszentgyörgyi „sárkányölőt”. Férfiakat, kiknek fele cigány, fele magyar volt. A magyarkártya kijátszva. Cigánykártya bekeverve. Sorsukban együtt osztozva. Hatan voltak, az állambiztonság szerint mind gonoszok.

Hatuk közül az egyiket így hívták: Puczi Béla. Az apám lehetne. Kőműves, házépítő. Az én apám is az. A fia lehetnék. Most az lesz. Legalább pár sor és „csepp a tengerben” szó erejéig. Talán még azon is túl. Mert egy vagyok én is azon tékozlók közül, akik valamilyen módon a várakozásban hagyták őt. És olykor hagyják ma is a rájuk várókat. Őt, akit annyi idő után még a váróterembe se engedve, és annak is csak a külső tövében remegve, végül a halhatatlanság expresszvonata vitt el. Neki kezdettől fogva érvényes jegye volt az oda tartó, keskeny vágányú járatra. A Nyugatiból az örök Keletre. Neki, a még lebénulva is közös hazát építő házatlanak.

A „fekete március” sötétjében tapogatózó szavaimmal most kényelmes otthonom melegéből felkelek, és tehozzád megyek. Rólad, a jó nevű és falujában elismert magyar cigány emberről és a hozzád tartozókról szólok. Mesét mondanék, ha nem lenne igaz. De az.

Rólad, aki a marosvásárhelyi gyűlöletlaviná veszélye idején többedmagaddal, 1990. március 20-án a szántóvasakból, ekekapából, traktorcsendből védőfalat építettél. Boronabarikádokat emeltetek, hogy egyengessétek, fékezzétek a magyarul létezni, látni és szólni akarókra áradó harag hullámain. Fegyvert kovácsoltatok, de olyat, amely nem az ölésre készült. Az emberadta államhatárokbba terelt népek közötti hidegháború hőfokának csillapítására lett az felállítva.

Te pedig a tetteiden túl mégis a leghatékonyabban – és így a legkeservesebb következményekkel járón – a kimondott szavaiddal háritottad el a fénykioltó áradat erejét. A té-

boly konvoját. A vak bosszú végállomására tartó buszkaravánt. Ami nem mint természetes fehér tömeg zúdult a Görgényi-havasokból a nemrég még könnyel, könnyvvel és gyertyalánggal tüntetőkre, hanem a mestersegesen szított, feketén izzó gyűlölet képében lett tervezetten szállítva. A jól ismert hazugság hangágyúit indították meg ezt a lavinát, és ezzel fordították ki magasukból a dolgok legalját, ahogy magukból az emberek egy részét is.

Nem voltam ott, mégis hallok felsírását a láncoknak, botoknak, vasvilláknak, a földet művelő szerszámoknak, melyekkel a pezdülő élet talaja helyett a sírját ásták fel az apadó magyaroknak. Ma már, ahogy egyre telik az idő bennem is, így télvíz idejének végén, az újrakezdést hirdető madárdalok csendjébe szőve, egyre tisztábban hallok meg szavad. Egykori kiáltásod, amely azóta a Hidegvölgyből indulva visszhangzik az egész Kárpát-medencében. Úgy, mint valami télűző halk bűgás, távoli harsona, ami az érkező örök tavasz előhangjaként emlékeztet arra a Valakire is, Aki egykor úgy mondta ki sokak szíve felé ugyanezeket a szavakat, mint addig senki más:

„Ne féljete!”

Aki a dorongok és husángok éjjelbe nyúló árnyékában nemcsak egy népert és nemcsak a földi hazáért, hanem az egész világért vérrel verejtékezett. Így, egyedül, csak Ő. Magára hagyva. Angyalvigasztalva.

A félelemből így vagy úgy félvakká vert, vagy ha ökölrel nem, akkor hamis örömmel megnyert látók, a költők után törvényszerűen egyre inkább vakká és némává lesz a világ is. Mégis vannak váteszek, akik fél szemmel és akár vakon még jobban látnak, és tisztábban szólnak. Talán, ha nem is szóltanul, de összekapaszzkodva hallgatni kellett volna, és március 19-e után nem kimenni a térre. Kár ezen töprengeni, de talán az igaz, hogy a ma világtalan emberisége, amely a fél elemek halmait közt tarolja, túrja, kutatja az elvesztett egészet, még sosem szomjazott ennyire – a maga előtt is rejtett szíve mélyén – azokra, a Get-

szemáni kertben összegörnyedő testen, a történelemben először legördülő verejtékcsepkekre. Azokra az örökké fennmaradó, Életet patakzó szavakra. Az Ő szavát kiáltottad te is:

„Ne féljete!”

A hét nap vizsgálati fogságban mintegy megfogánva, te és néhány rabtársad majd kilenc, rácsokkal határolt hónap után löködtetek ki a börtön kapuján. A nélkülözést követően, új életetekben nemhogy anyatejet nem kaptatok visszatáplálással, közületek ketten még anyaföldeteket is elvesztettétek. Ti mind többek voltatok már, mint harminc. Béla, te a negyvenen is túl. És mi sokan elszórtunk, elvesztettünk téged a közel húsz év alatt. Neked is csak egy jegyed volt az életben, de nem retúr. Talán tisztelhetnénk titeket is úgy, mint a márciusi ifjakat.

Úgy írják, hogy a börtönben már nem vertek. Társad, Tóth Árpád mégis belehalt a zárkaidőbe. Együtt megakadályoztatok sok-sok magyar halálát és sebeit, de rajtat sokáig még láthatóan is beteljesedtek az elmaradt csapások. Amit ott, akkor egyetlen nap alatt nem tudtak rázúdítani a magyarok ezreire – csak előtte egy nappal hetvennégyükre – azt valahogy te hordoztad, a hetedik nap után is majd tizenkilenc évig.

De téged még a menekülésed után sem tudtunk befogadni. Végül így jutottál oda, hogy idővel a vasmozdonyok istállója közelében, a pályaudvar mellett húztad meg magad. Azon a bizonyos harmincöt évvel megelőtti márciusi napon eltérítetted a főtérre bejutni akaró, gyilkos személytelenséggel megrakott buszok javát, a halált hozó teherautókat, és gátoltad a mérget termő, vad ösztönmasszát. Hogy aztán évekkel később a végállomáshoz tartozó névtelen kis téren, megrokknanva, hajléktalanként, immár terelgesd és hellyel kínáld a békésen parkolni vágyókat. Talán a nemzetek viharaitól mozdult ki a még oly fiatal zászlód keretéből, és gyűrt maga alá a sors kerekét? Vajon visszaállítható-e? Bár az lenne.

Bár harang nem szólt érted az utolsó lehe-

leted napján, talán csak egy régóta vesztglő vonat szokatlanul hosszú indulási kürtszava hangzott fel. De úgy képzelem, hogy akkor angyal sírt ott veled és érted. Meg a kihűlt csikkek az aszfalton. Most pedig forró könnycseppek remegnek az asztalon. A meghalt magyarokért, cigányokért és románokért is.

Ugye, hallod hangom túl az Óperenciákon, túl az állomáson véget érő, évtizednyi gyötrő álmódáson? Te keletről jött és keletre tartó ember. Mondd, miért van az, hogy a cigányok mindig a temető utcájában és tetemoron laknak? De talán ezért is vannak egy barikádnnyival közelebb a feltámadáshoz.

Új sírhellyel lett határos a Nyugati pályaudvar is 2009-ben, amikor elszenderülve végleg hazatértél. Úgy képzelem, nemcsak kótábla, hanem angyalok könnyén nevelt életfa magasodik ott, ahol te a végső vigaszra várva vártál. Bár sokan látnánk. Bár sokan megtalálnánk. És bárcsak az otthon melegét adhatnák neked, ha utólag is, a küszködő keresésben meggyűrt, késő szavaim.

Bár átnyúlhatnék hozzád az idő vastag függönyrácain át.

Bár megfoghatnám hazát és egykor házakat építő kezéd.

Ha újra hallhatnám szíved bőségéből az Is-tennek csillagporos szavát:

Hogy mind eljöttünk, itt vagyunk, ne féljete!

Ne féljete, ti magatokat adó csillagok a sötétségtől, csak világítsatok!

Ne féljete, földek, a rakétadárdává kalapált kapáktól, csak hajtást adjatok!

Ne féljete, fák, a keresztbe hasítástól, csak táncban állva várjatok!

Ne féljete, ti csendes vizek, az áradástól, csak csobogón csillogjatok!

Ne féljete, szikrák, a lángolástól, csak a hamu alatt lassan izzatok!

Ne féljete, cigányok, ne féljete, magyarok, ne féljete, románok!

Emberék, ne féljete az árulástól!

Itt van az Igaz. És itt vannak az angyalok.

Szilvási Zalán

Marine Le Pent börtönbüntetésre ítélték, és nem indulhat a következő elnökválasztáson

A párizsi büntetőbíróság két év letöltendő és két év felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte Marine Le Pen francia ellenzéki politikust, és öt évre eltiltotta a politikai választásokon való indulástól, amiért az általa fémjelzett Nemzeti Tömörülés (RN) a vád szerint 2,9 millió euró európai parlamenti juttatást törvénytelenül nemzeti pártcélokra használt.

Mellékbüntetésként 100 ezer eurós pénzbírsággal is sújtották a Nemzeti Tömörülés jelenlegi nemzetgyűlési frakcióvezetőjét. A bíróság döntése alapján a letöltendő szabadságvesztés elektromos nyomkövető viselésével kiváltható, azaz Marine Le Pennek nem kell börtönbe vonulnia.

Az elsőfokú ítélet értelmében az 56 éves politikus nem vehet részt a következő, 2027 tavaszára tervezett elnökválasztáson, amelynek három sikertelen kísérlet után jelenleg egyik nagy esélyese lett volna a felmérések alapján.

Az ügyész indítványának megfelelően a közügyektől való eltiltás ideiglenesen végrehajtható, ami azt jelenti, hogy fellebbezés esetén is azonnal alkalmazandó. Ez azt jelenti, hogy Marine Le Pen képviselő maradhat a következő parlamenti választásokig, de egy esetleges feloszlást követően nem indulhat újra a következő öt évben.

Marine Le Pen a több mint kétórás ítélethirdetés közben elhagyta a bíróságot, nem várta meg a rá vonatkozó ítélet kihirdetését, hanem a Nemzeti Tömörülés székházába sietett.

A bíróság a Nemzeti Tömörülés további nyolc képviselőjét, köztük Louis Aliot-t, a párt egyik alelnökét és Marine Le Pen korábbi élettársát szintén bűnösnek találta közpénzek hűtlen kezelésében.

Az ügy, amelyben Franciaország legnagyobb ellenzéki pártja érintett, 2015-ben az Európai Parlament elnökségének jelentésével kezdődött, és a francia párt parlamenti asszisztenseivel kötött szerződéssel kapcsolatos.

Az ítéletben kimondták: a Nemzeti Tömörülés által alkalmazott EP-asszisztensek közül többen soha nem jártak az Európai Parlamentben, s a vádirat szerint közvetlenül a pártnak dolgoztak Franciaországban, amit az európai szabályozás tilt.

Az ítélettel „arról van szó, hogy a választott képviselők, hasonlóan a törvény hatálya alá tartozó más állampolgárokhoz, nem részesülhetnek semmilyen különleges bánásmódban” – mondta az ítélet indoklásában Bénédicte de Perthuis bírónő.

„Kivégezték a francia demokráciát” – írta a közönségi oldalakon Jordan Bardella, a Patrióták Európáért európai parlamenti képviselőcsoport és a Nemzeti Tömörülés elnöke.

Tavaly ősszel nyolc héten át 24 vádlottnak, az RN vezetőinek, korábbi EP-képviselőinek és parlamenti asszisztenseinek kellett a bíróság elé állnia. A vád szerint a legnagyobb francia ellenzéki párt az Európai Parlamenttől felvett közpénzek hűtlen kezelésére „szervezett rendszert” dolgozott ki a parlamenti asszisztensek „álszerződéseivel”, hogy a pénzeket a párt számára átcsatornázza. A perben az ügyészek részletesen bemutatták annak a „rendszernek” a felépítését, amelyet szerintük 2004 és 2016 között vezettek be az RN elődpártjánál, a Nemzeti Frontnál (FN), amelynek lényege az volt, hogy „fiktív” módon, azaz papíron európai parlamenti asszisztenseket alkalmaztak, akik valójában a pártnak dolgoztak.

Az Európai Parlament csak „számveteli ellenőrzéseket” végez, egyébként megbízik az EP-képviselőkben juttatásuk felhasználását illetően.

A párizsi ügyészség szerint a Nemzeti Tömörülés esetében egy olyan rendszert vezettek be, amelyen keresztül a párt működési költségeinek egy részét az Európai Parlamenttel fizettették ki, oly módon, hogy az uniós testület fedezte a párt egyre több alkalmazottjának béreit.

Az ügyészség szerint ezt a „rendszert” a pártalapító, a néhai Jean-Marie Le Pen, majd a pártvezetés 2011-es megöröklése után a lánya, Marine Le Pen hagyta jóvá, és alkalmazása felgyorsult, amikor 2014-ben 23 FN-es képviselő került az Európai Parlamentbe, szemben a korábbi hárommal.

A párt ettől kezdve egy olyan alkalmazottat is felvett, aki az európai szerződések kezelésével foglalkozott.

A vádiratban vádlottról vádlottra és szerződésről szerződésre elemezték a 12 parlamenti asszisztens által végzett munka „jellegét” és viszonyukat az európai parlamenti képviselőkkel, akik közül kilencet ítélték el közpénzek hűtlen kezelése miatt. A bíróság megállapítása szerint nincs semmilyen bizonyíték az elvégzett munka igazolására, leszámítva néhány lapszemlét.

A per végén, 2024 novemberében az ügyészség öt év börtönbüntetés, 300 ezer eurós pénzbüntetés és öt év – azonnali hatályú – eltiltás kiszabását indítványozta Marine Le Pen ellen, aki a perben végig határozottan tagadta a vádakat.

A bíróság a további 23 vádlottat hat hónaptól négy évig terjedő felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte, amelyet esetenként pénzbírsággal és a közügyektől való eltiltással súlyosbítottak. Csak egy vádlottat mentettek fel. Magát a Nemzeti Tömörülést kétmillió eurós pénzbüntetésre ítélték, és a párt nem kaphatja vissza az európai parlamenti asszisztensek ügyében folytatott nyomozás során lefoglalt egymillió eurós összeget. (MTI)

CityTV

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

A hirdetési rovatban megjelent
közlemények, reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (68389)

KÜLÖNFÉLÉK

SZAKEMBER vállal építkezési munkákat, tetőfedést, -javítást, cserépforgatást, meszelést, vakolást, szigetelést, akár saját anyagból, vaskapu-hegesztést, kerítést, bármilyen bádogosmunkát, kerttakarítást, a hordalékot elszállítjuk. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. László. Tel. 0730-764-518. (25336)

KIÜRÍTÜNK házat, tömbházlakást, elszállítunk régi bútort, limlomot, ruhaneműt, szemetet, főlöszleges dolgokat stb. Tel. 0747-816-052. (25457)

VÁLLALUNK munkákat: háztetőt készítünk cserépből vagy lemezből, szigetelést kartonnal, meszelést, beltéri és kültéri munkákat, kisebb javításokat. Tel. 0758-880-496. (25474-I)

KÚTÁSÁST vállalunk. Tel. 0765-385-595. (25460)

ELHALÁLOZÁS

MÁRKUS ELVIRA
szül. Gere
székesi lakos, 2025. március 29-én, 63 éves korában elhunyt.
Drága halottunk temetése 2025. április 3-án 13 órakor lesz a szentgyörgyi új temető (Kápolna utcai) ravatalozójából. Ugyanitt helyezzük örök nyugalomra.
A gyászoló család. (25481-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, após, nagyapa, dédnagyapa, rokon, szomszéd és ismerős,
BAKOS PÉTER
életének 88. évében, hosszú betegség után csendesén megpihent. Temetése 2025. április 2-án, szerdán 15 órakor lesz a Jeddi úti temetőben, református szertartás szerint.
A gyászoló család. (25480-I)

A NÉPÚJSÁG ALAPÍTVÁNY SZÁMÍT ÖNRE

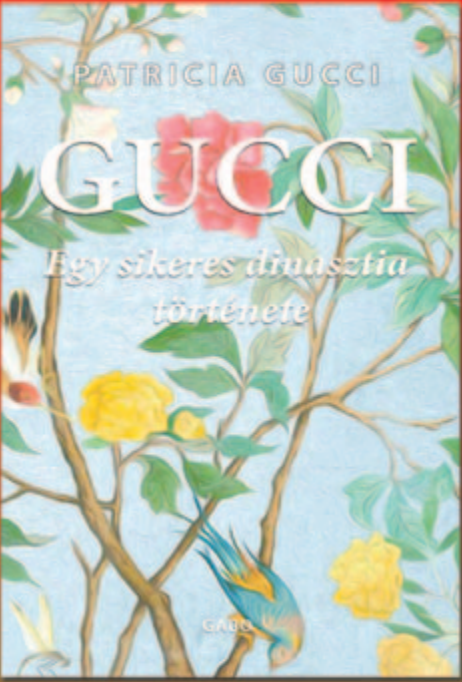
Akárcsak az előző években, alapítványunk továbbra is hathatósan szeretné támogatni Maros megye magyarságának szellemi, kulturális gyarapodását, ösztönözni az ifjú tehetségek kibontakozását, érvényesülését, elősegíteni az olvasói igények kielégítését. **Ebben kéri barátai, a Népújság híveinek támogatását.**

KÉRJÜK, AJÁNLJA FEL JÖVEDELEMADÓJA 3,5 %-ÁT ERRE A CÉLRA!

Adataink:

Név: Fundația Népújság Alapítvány
Cím: 540015 Tg. Mureș, str. Gheorghe Doja nr. 9. et. II.
Adószám: 5093655
Bankszámlaszám: RO96 RNCB 0188 0349 7752 0001

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Patricia Gucci
GUCCI
Egy sikeres dinasztia története

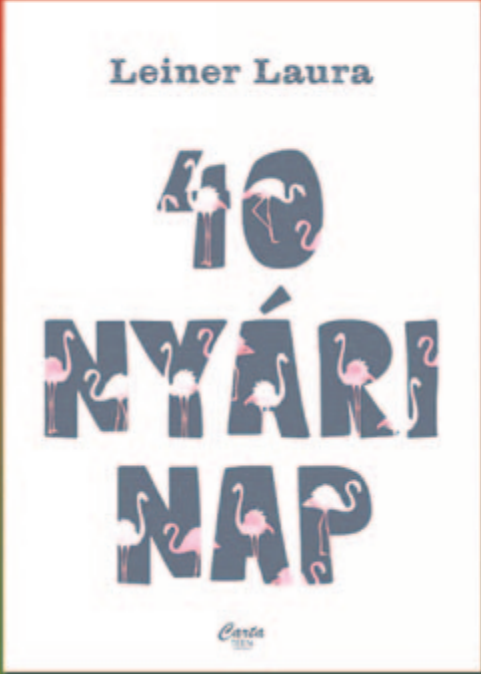
Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Patricia Gucci

**Gucci - Egy sikeres
dinasztia története**

Leiner Laura
**40
NYÁRI
NAP**

Leiner Laura
40 nyári nap

METSZET
kedd 21⁰⁰

ETV ERDÉLY TV

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó		• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
- információ	- 118-932	- vidék	- 0265/929
- általános	- 118-800	• Delgaz Grid	- 0265/200-928
• Központosított ügyelet			- 0800/800 928
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Aquaserv:	
• Rendőrség	- 0265/202-305	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	- közönségszolgálat	- 0265/208-888
• Sürgősségi szolgálat:		- központ	- 0265/208-800
- gyermekeknek	- 0265/210-177		- 08008 208-888
Marosvásárhelyi		• Fogasztóvédelmi hivatal	- 021-9551
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	• Vasútállomás	- 0265/236-284
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,		• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	
otthongondozó szolgálat,		(0-24 óra), professzionális balzsamozás	
8–16 óra között:	- 0736-883-110	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304		- 0744-282-710
	- 0265/312 436	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	
	- 0265/250-120	koporsók,	- 0265/263-865
	- 0265/263 351	kellékek,	- 0745-606-215
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	koszorúk	- 0745-606-269
• Dora Optics	- 0733-553-976	és halottszállítás	- 0758-047-604
• Dora Medicals	- 0265/212-971	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
• Radiológia, echográfia			- 0265/262-907
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446		
• Prefektúra	- 0265/266-801		
• DIGI	- 0365/400-401		
	- 0365/400-404		

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.**

**Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.**

SZÉP PALKÓ
Maros Művészegyüttes előadóterme
2025. ÁPRILIS 9. |19:00
Jegyek: bilete.visitmures.com / 0757.059.594

**Szászrégenben
szünetel
a vízszolgáltatás**

A szászrégeni AQUASERV Rt. felhívja a fogyasztók figyelmét, hogy betervezett hálózatfejlesztési/karbantartási munkálatok miatt április 2-án 8 órától 18 óráig (becsült időpont) felfüggeszti az ivóvízszolgáltatást

**Szászrégenben,
a Vânătorilor–Vadász utca
1-19. sz., Toamnei–Ősz utca
15-61. sz. alatt, a Rândune-
lelor–Fecske, Rozmarine-
lor–Rozmaring, Verii–Nyár,
illetve a Cetății–Vár
utcákban.**

Felhívjuk a fogyasztók figyelmét, hogy a vízszolgáltatás újraindításakor előfordulhat, hogy a vezetékekben lévő lerakódások felkavarodása miatt a csapból rövid ideig zavaros víz folyik. Javasoljuk, hogy ezt a vizet, ameddig ki nem tisztul, csak háztartási célokra használják. Elnézést kérünk a kellemetlenségért. Köszönjük a megértést!

AQUASERV Rt.,
Szászrégen